

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0367

VN-klimaatconferentie 2026 in Antalya, Turkije (COP31)

Resolutie van het Europees Parlement van 22 oktober 2026 over de VN-klimaatconferentie 2026 in Antalya, Turkije (COP31) (2026/2666(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien het Raamverdrag van de VN inzake klimaatverandering (UNFCCC) en het bijbehorend Kyotoprotocol,
- gezien de overeenkomst die op de 21e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP21) van 12 december 2015 in Parijs werd aangenomen (de Overeenkomst van Parijs),
- gezien de 30e Conferentie van de partijen bij het UNFCCC (COP30), de 20e sessie van de Conferentie van de Partijen waarin de Partijen bij het Protocol van Kyoto bijeenkomen (CMP20), de 7e sessie van de Conferentie van de Partijen waarin de Partijen bij de Overeenkomst van Parijs bijeenkomen (CMA7), en het klimaatpact van Glasgow, dat op de 26e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP26) van 13 november 2021 in Glasgow werd aangenomen,
- gezien de op de 27e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP27) bereikte overeenkomst om een specifiek fonds voor verlies en schade in te voeren, de oprichting, op de 28e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP28), van een overgangscomité voor de uitvoering van de nieuwe financieringsregelingen voor respons op verlies en schade, en het netwerk van Santiago voor verlies en schade,
- gezien de op de 29e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP29) bereikte overeenkomst over de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling inzake klimaatfinanciering en de doelstelling om de middelen voor ontwikkelingslanden uiterlijk in 2035 te verdrievoudigen tot 300 miljard USD per jaar en ervoor te zorgen dat alle betrokken partijen samenwerken om de middelen voor ontwikkelingslanden, zowel uit publieke als particuliere bronnen, uiterlijk in 2035 op te schalen tot 1,3 biljoen USD per jaar, en gezien de resultaten van de COP30 waardoor het uitvoeringskader van die overeenkomst duidelijker is geworden, bijvoorbeeld wat betreft de toegang, de transparantie en de verantwoordingsplicht, en waaronder de oproep om de middelen voor adaptatie binnen de nieuwe gekwantificeerde doelstelling uiterlijk in 2035 ten minste te verdrievoudigen,
- gezien het mondiaal kader voor chemische stoffen — voor een planeet zonder schade door chemische stoffen en afval, dat in september 2023 in het kader van het

milieuprogramma van de VN (UNEP) is aangenomen¹,

- gezien zijn resolutie van 23 oktober 2025 over de VN-klimaatconferentie 2025 (COP30) in Belém (Brazilië)²,
- gezien de routekaart voor aanpassing van Bakoe, die tijdens de COP29 is aangenomen,
- gezien de eerste internationale conferentie over de uitfasering van fossiele brandstoffen, gehouden van 24 tot en met 29 april 2026 in Santa Marta, Colombia,
- gezien de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de VN,
- gezien het samenvattende verslag in het kader van het UNFCCC van 28 oktober 2025 over nationaal bepaalde bijdragen (NDC's) uit hoofde van de Overeenkomst van Parijs,
- gezien het verslag van de Wereld Meteorologische Organisatie (WMO) van 23 maart 2026 over de toestand van het klimaat in de wereld in 2025,
- gezien het gezamenlijke verslag van de dienst van Copernicus voor klimaatverandering (3CS) en de WMO getiteld “European State of the Climate 2025”,
- gezien het UNEP-verslag van 4 november 2025 getiteld “Emissions Gap Report 2025: Off target”,
- gezien zijn resolutie van 7 juli 2026 over de tenuitvoerlegging en verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen met het oog op het politiek forum op hoog niveau 2026³,
- gezien de EU-wetgeving voor beleid op verschillende gebieden met het oog op het bereiken van de doelstelling van de EU om de nettobroeikasgasuitstoot tegen 2030 met minstens 55 % te verminderen ten opzichte van het niveau van 1990 en het bereiken van de bindende doelstelling van de EU op het gebied van klimaatneutraliteit tegen 2050 (het Fit for 55-pakket),
- gezien de recent gewijzigde klimaatwet van de EU⁴, op grond waarvan een bindende klimaatdoelstelling voor de gehele EU voor 2040 is vastgesteld, namelijk een vermindering van de nettobroeikasgasuitstoot met 90 % ten opzichte van het niveau van 1990, met bijbehorende flexibiliteit en herzieningsmechanismen,
- gezien Besluit (EU) 2022/591 van het Europees Parlement en de Raad van 6 april 2022 betreffende een algemeen milieuactieprogramma voor de Europese Unie voor de periode tot en met 2030⁵, en het monitoringverslag van het Europees Milieuagentschap

¹ milieuprogramma van de VN, “Text of the Global Framework on Chemicals”, <https://www.chemicalsframework.org/page/text-global-framework-chemicals>.

² PB C, C/2026/2101, 29.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2101/oj>.

³ Aangenomen tekst, P10_TA(2026)0250.

⁴ Verordening (EU) 2026/667 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2026 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1119 wat betreft het vaststellen van een tussentijdse klimaatdoelstelling van de Unie voor 2040 (PB L, 2026/667, 18.3.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2026/667/oj>).

⁵ PB L 114 van 12.4.2022, blz. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj>.

(EMA) van 10 december 2025 over de voortgang met betrekking tot de doelstellingen van het 8e MAP (“Monitoring report on progress towards the 8th EAP objectives 2025”, Verslag 09/2025 van het EMA) en de tussentijdse evaluatie van het 8e MAP door de Commissie,

- gezien het verslag van het Europees Milieuagentschap van 29 september 2025 getiteld “Europe’s environment 2025” (Europa’s milieu 2025),
- gezien zijn resolutie van 28 november 2019 over de noodsituatie op het gebied van klimaat en milieu⁶,
- gezien de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 getiteld “De Europese Green Deal” (COM(2019)0640),
- gezien de mededeling van de Commissie van 26 februari 2025 getiteld “De Clean Industrial Deal: Een gezamenlijke routekaart voor concurrentievermogen en decarbonisatie” (COM(2025)0085),
- gezien het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal, dat tijdens de 15e bijeenkomst van de Conferentie van de Partijen bij het VN-Verdrag inzake biologische diversiteit (CBD COP15) is overeengekomen, en gezien de 16e VN-conferentie inzake biologische diversiteit (CBD COP16),
- gezien de in het kader van het VN-Verdrag inzake het recht van de zee gesloten overeenkomst inzake de instandhouding en het duurzaam gebruik van de mariene biologische diversiteit in gebieden buiten de nationale rechtsmacht (de BBNJ-overeenkomst),
- gezien Besluit 16/22 dat werd aangenomen op de 16e bijeenkomst van de Conferentie van de Partijen bij het Verdrag inzake biologische diversiteit,
- gezien Resolutie 8.039 van de Internationale Unie voor behoud van de natuur en de natuurlijke hulpbronnen van 10 oktober 2025 getiteld “Mobilising the role of wild animals in ecosystems as a climate solution”,
- gezien het speciale verslag van de Intergouvernementale Werkgroep inzake klimaatverandering (IPCC) van 2018 over de gevolgen van een opwarming van de aarde van 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zijn speciale verslag over klimaatverandering en land, zijn speciale verslag over de oceaan en de cryosfeer in een veranderend klimaat en zijn zesde evaluatieverslag,
- gezien de mededeling van de Commissie van 6 februari 2024 getiteld “Onze toekomst veiligstellen — De klimaatdoelstelling voor Europa voor 2040 en de weg naar klimaatneutraliteit tegen 2050 met het oog op de totstandbrenging van een duurzame, rechtvaardige en welvarende samenleving” (COM(2024)0063),
- gezien de mededeling van de Commissie van 12 maart 2024 getiteld “Klimaatrisico’s beheren — De bevolking en de welvaart beschermen” (COM(2024)0091),
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 28 juni 2023 getiteld

⁶ PB C 232 van 16.6.2021, blz. 28.

“Een nieuwe visie op het verband tussen klimaat en veiligheid: Aanpak van de gevolgen van klimaatverandering en aantasting van het milieu voor vrede, veiligheid en defensie” (JOIN(2023)0019), en het gezamenlijke werkdocument van 18 februari 2025 getiteld “Progress Report on the implementation of the Joint Communication — “A New Outlook on the Climate and Security Nexus”” (SWD(2025)0049),

- gezien Verordening (EU) 2024/1787 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942⁷,
- gezien Verordening (EU) 2024/1991 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2024 inzake natuurherstel en tot wijziging van Verordening (EU) 2022/869⁸,
- gezien Richtlijn (EU) 2025/2360 van het Europees Parlement en de Raad van 12 november 2025 inzake bodemmonitoring en bodemveerkracht (richtlijn bodemmonitoring)⁹,
- gezien Verordening (EU) 2024/3012 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 tot vaststelling van een certificeringskader van de Unie voor permanente koolstofverwijderingen, koolstoflandbeheer en koolstofopslag in producten¹⁰,
- gezien resolutie 41/21 van de VN-Mensenrechtenraad van 12 juli 2019 getiteld “Human rights and climate change” (Mensenrechten en klimaatverandering),
- gezien de verklaring inzake een rechtvaardige transitie, aangenomen op 4 november 2021 op de COP26,
- gezien het advies van het Internationaal Gerechtshof van 23 juli 2025, getiteld “Obligations of States in respect of Climate Change”,
- gezien Resolutie 80/263 van de Algemene Vergadering van de VN van 20 mei 2026, waarin het advies van 23 juli 2025 over de verplichtingen van staten met betrekking tot klimaatverandering wordt onderschreven,
- gezien het VN-Verdrag betreffende de toegang tot informatie, publieke inspraak bij besluitvorming en de toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (Verdrag van Aarhus),
- gezien het verslag van het Europees Milieuagentschap van 11 maart 2024 getiteld “European Climate Risk Assessment”,
- gezien de conclusies van de Europese Raad van 15 en 16 oktober 2026,
- gezien de conclusies van de Raad van 15 en 16 oktober 2026 in het licht van de 31e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP31) in Antalya, Turkije,
- gezien de vragen aan de Commissie en aan de Raad over de VN-klimaatconferentie

⁷ PB L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj>.

⁸ PB L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>.

⁹ PB L, 2025/2360, 26.11.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2025/2360/oj>.

¹⁰ PB L, 2024/3012, 6.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3012/oj>.

2026 (COP31) in Antalya, Turkije, (O-000036/2026 – B10-0018/2026 en O-000037/2026 – B10-0019/2026),

- gezien artikel 142, lid 5, en artikel 136, lid 2, van zijn Reglement,
- gezien de ontwerpresolutie van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid,
- A. overwegende dat het Parlement een noodsituatie op het gebied van klimaat en milieu heeft afgekondigd en zich ertoe heeft verbonden dringende maatregelen te nemen om deze dreiging in te dammen;
- B. overwegende dat de Overeenkomst van Parijs, die alle EU-lidstaten hebben ondertekend en geratificeerd, op 4 november 2016 in werking is getreden;
- C. overwegende dat toegang tot een schoon, gezond en duurzaam milieu een universeel mensenrecht is;
- D. overwegende dat in artikel 37 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie het beginsel is verankerd dat milieubescherming in het recht van de Unie moet worden gewaarborgd; overwegende dat in artikel 191 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie het beginsel is verankerd dat er een hoog beschermingsniveau moet worden vastgesteld voor het milieubeleid van de Unie;
- E. overwegende dat, volgens het UNEP-verslag van 2025 over de uitstootkloof¹¹, de wereldwijde temperatuurstijging in deze eeuw zou kunnen worden beperkt tot 2,5 °C als de onvoorwaardelijke NDC's voor 2030 in het kader van de Overeenkomst van Parijs volledig worden uitgevoerd, en tot 2,3 °C als ook de voorwaardelijke NDC's volledig worden uitgevoerd;
- F. overwegende dat in het samenvattende verslag van 2025 over de NDC's¹² wordt gesteld dat de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen in 2030 naar verwachting 6 % onder het niveau van 2019 zal liggen; overwegende dat de IPCC ten slotte stelt dat de broeikasgasuitstoot in scenario's waarin de opwarming beperkt blijft tot 1,5 °C, uiterlijk in 2030 ten minste 43 % onder het niveau van 2019 moet liggen;
- G. overwegende dat in de EU-wetgeving de doelstelling is vastgelegd om de nettobroeikasgasuitstoot tegen 2030 met minstens 55 % en tegen 2040 met 90 % te verminderen ten opzichte van het niveau van 1990, met bijbehorende flexibiliteit;
- H. overwegende dat de Europese wetenschappelijke adviesraad inzake klimaatverandering (ESABCC) heeft aanbevolen om subsidies voor fossiele brandstoffen zo snel mogelijk en volledig uit te faseren in de EU, in overeenstemming met de huidige toezeggingen; overwegende dat het achtste milieuactieprogramma (MAP) de vaststelling vereist van een uiterste datum voor de beëindiging van dergelijke subsidies;
- I. overwegende dat 2025 volgens het gezamenlijk verslag van C3S en WMO het op twee na warmste jaar ooit was, met een wereldwijde temperatuur die naar schatting 1,4 °C

¹¹ UNEP-verslag van 4 november 2025 getiteld "[Emissions Gap Report 2025:Off Target](#)".

¹² Samenvattend verslag van het UNFCCC-secretariaat van 28 oktober 2025 over de nationaal bepaalde bijdragen uit hoofde van de Overeenkomst van Parijs ("Nationally determined contributions under the Paris Agreement").

boven het pre-industriële niveau lag, en dat de wereldwijde gemiddelde atmosferische concentraties van CO₂ en CH₄ in 2025 verder zijn gestegen¹³; overwegende dat volgens de bevindingen van het Europees Centrum voor weersvoorspellingen op middellange termijn de afgelopen elf jaar de warmste jaren waren die ooit zijn geregistreerd, waarbij de jaren 2023 tot en met 2025 de warmste drie jaren waren die ooit zijn geregistreerd en de wereldwijde temperaturen voor het eerst over een periode van drie jaar gemiddeld meer dan 1,5 °C boven het pre-industriële niveau lagen¹⁴;

- J. overwegende dat het voorzitterschap van de COP31 verschillende doelstellingen voor 2035 heeft voorgesteld voor de actieagenda van de conferentie, waaronder een elektrificatiedoelstelling om het aandeel van elektriciteit in de eindvraag naar energie te verhogen tot 35 %, een halvering van de wereldwijde toename van afval, een verhoging van het wereldwijde percentage hergebruik van materialen tot ten minste 15 %, en een doelstelling voor veerkrachtige steden om de intensiteit van het energieverbruik in de bouwsector met ten minste 25 % te verminderen;
- K. overwegende dat de EU op de COP26 het mondiale methaanpact mede heeft gelanceerd, met als doel de methaanemissies in 2030 met 30 % te verminderen ten opzichte van 2020; overwegende dat de secretaris-generaal van de VN een mondiale oproep tot actie heeft gedaan, waarin wordt aangedrongen op doortastende maatregelen in de drie sectoren die de meeste methaan uitstoten, namelijk fossiele brandstoffen, landbouw en afval¹⁵;
- L. overwegende dat volgens het UNFCCC voedselverlies en -verspilling goed zijn voor 8 tot 10 % van de jaarlijkse wereldwijde uitstoot van broeikasgassen¹⁶;
- M. overwegende dat het behoud, de bescherming, het herstel en het duurzame beheer van de natuur en ecosystemen, zoals bossen, wetlands en veengebieden, kosteneffectieve en op de natuur gebaseerde oplossingen vormen die van cruciaal belang zijn voor het bereiken van de temperatuur- en adaptatiedoelstellingen van de Overeenkomst van Parijs;
- N. overwegende dat tijdens de workshop in 2020 over biodiversiteit en klimaatverandering, die gezamenlijk werd georganiseerd door de IPCC en het intergouvernementeel platform voor biodiversiteit en ecosysteemdiensten, is benadrukt dat de herintroductie van belangrijke soorten gunstig kan zijn voor zowel de biodiversiteit als de beperking van en aanpassing aan klimaatverandering; overwegende dat wetenschappelijk bewijs aantoont dat wilde dieren belangrijke ecosysteemfuncties in stand houden die op de natuur gebaseerde oplossingen bieden voor de beperking van de klimaatverandering en de veerkracht van ecosystemen, met inbegrip van bijdragen aan bosgeneratie, bodemvruchtbaarheid, nutriëntenkringlopen en brandregulering;
- O. overwegende dat volgens het verslag van het Stockholm Resilience Centre getiteld

¹³ C3S en WMO, 2026, “European State of the Climate Report 2025”.

¹⁴ Europees Centrum voor weersvoorspellingen op middellange termijn, 2026, <https://climate.copernicus.eu/copernicus-2025-was-third-hottest-year-record>.

¹⁵ VN, “Secretary-General’s Call to Action on Methane”, <https://www.un.org/en/climatechange/methane>.

¹⁶ VN: “Food loss and waste account for 8-10 % of annual global greenhouse gas emissions; cost USD 1 trillion annually”, 30 september 2024, <https://unfccc.int/news/food-loss-and-waste-account-for-8-10-of-annual-global-greenhouse-gas-emissions-cost-usd-1-trillion>.

“Planetary Health Check 2025”¹⁷ zeven van de negen planetaire grenswaarden zijn overschreden, waaronder de grenswaarde voor klimaatverandering;

- P. overwegende dat de toenemende frequentie en intensiteit van extreme weergebeurtenissen, waaronder overstromingen, natuurbranden, droogten en hittegolven, overal in de EU verwoestende humanitaire, economische en milieuschade veroorzaken, waar kwetsbare bevolkingsgroepen, waaronder bewoners van plattelandsgemeenschappen, kleine steden en dorpen en regio's met beperkte paraatheids- en herstelcapaciteiten onevenredig hard door worden getroffen;

De staat van het wereldwijde klimaat en de dringende noodzaak om actie te ondernemen vóór de COP31 in Antalya

1. benadrukt dat het jaar 2025 een van de warmste jaren ooit gemeten was; benadrukt dat ieder jaar van de afgelopen tien jaar in de top tien van warmste jaren ooit gemeten stond; onderstreept dat Europa van alle continenten het snelst opwarmt en derhalve een groter belang heeft bij het aansporen tot ambitieuze klimaatactie; waarschuwt voor de ernstige gevolgen van El Niño, verergerd door klimaatverandering, dat volgens de voorspellingen in 2026 en 2027 uitzonderlijk krachtig zal zijn, met zeer ernstige humanitaire gevolgen, zoals voor de voedselzekerheid en de beschikbaarheid van water¹⁸;
2. erkent dat, om de opwarming van de aarde tot 1,5 °C te beperken, zonder of met een minimale overschrijding daarvan, moet worden gezorgd voor een grondige, snelle en duurzame vermindering van de wereldwijde broeikasgasuitstoot, namelijk met 43 % tegen 2030 en met 60 % tegen 2035 ten opzichte van het niveau van 2019, zodat de wereldwijde broeikasgasuitstoot uiterlijk in 2050 tot nul kan worden teruggebracht en negatief kan worden nadien;
3. is uiterst verontrust over het feit dat volgens het samenvattend verslag over de NDC's van 2025, de volledige uitvoering van alle nieuw ingediende NDC's, met inbegrip van alle voorwaardelijke elementen, de wereldwijde broeikasgasemissies tegen 2035 slechts met 19-24 % zou verminderen ten opzichte van de niveaus van 2019; herinnert aan de bevindingen van de IPCC in zijn AR6, waarin wordt geconcludeerd dat menselijke invloed onmiskenbaar de belangrijkste oorzaak is van de waargenomen opwarming en dat de emissiekloof tussen de NDC's en het traject dat de opwarming tot 1,5 °C beperkt, groot is en voortdurend toeneemt;

Algemene inventarisatie, NDC's en de COP31 in Antalya

4. betreurt dat een grote meerderheid van de partijen, waaronder de EU, zich niet heeft gehouden aan de deadline van februari 2025 voor het indienen van NDC's met streefdoelen voor 2035, en dat slechts een klein aantal partijen hun streefdoelen vóór het verstrijken van de oorspronkelijke deadline hebben ingediend; is ingenomen met het feit dat ten tijde van de COP30 in Belém 108 landen, die verantwoordelijk zijn voor 71 % van de wereldwijde uitstoot, uiteindelijk nieuwe NDC's hadden ingediend, maar erkent dat er nog steeds significante lacunes zijn; dringt er bij alle partijen die hun NDC's nog

¹⁷ Stockholm Resilience Centre, “Planetary Health Check 2025”.

¹⁸ Acosta Navarro, J. e.a., “From forecast to risk: an anticipatory analysis of the 2026-27 El Niño”, het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek van de Commissie, 2026, https://data.europa.eu/doi/10.2760/8279279_JRC147365.

moeten indienen op aan dit onverwijld te doen, ervoor te zorgen dat hun NDC's van voldoende ambitie getuigen en bij de vaststelling ervan de resultaten van de eerste algemene inventarisatie in acht te nemen;

5. wijst erop dat de uitvoering van mitigatie- en responsmaatregelen naar aanleiding van de resultaten van de algemene inventarisatie plaatsvindt binnen uiteenlopende nationale en regionale contexten; erkent de hardnekkige uitdagingen en belemmeringen voor de uitvoering van de mitigatiegerelateerde delen van de algemene inventarisatie, met name voor ontwikkelingslanden, waaronder technologische kloven, capaciteitsbeperkingen, beperkte toegang tot materiële hulpmiddelen, financieringskosten en bredere structurele uitdagingen; wijst daarom op het belang van een aan de lokale omstandigheden aangepaste uitvoering en versnelde maatregelen om deze uitdagingen en belemmeringen het hoofd te bieden, waaronder meer internationale steun, zowel financieel als in andere vormen, die met name gericht is op ontwikkelingslanden;
6. benadrukt dat de EU zich ertoe heeft verbonden om fossiele brandstoffen uit te faseren, de capaciteit voor hernieuwbare energie te verdrievoudigen en de energie-efficiëntie tegen 2030 te verdubbelen, zoals overeengekomen in Dubai tijdens de COP28 en bevestigd tijdens de COP30; blijft bezorgd over de geringe vooruitgang die is geboekt om deze doelstellingen te bereiken; benadrukt dat het van essentieel belang is dat de COP31 op deze doelstellingen voortbouwt, concrete beslissingen neemt over de uitvoering ervan en ook aanvullende maatregelen vaststelt om de ambitiekloof te dichten; roept de EU in dit verband op om leiderschap te tonen door een koolstofarme, energie-efficiënte economie te ontwikkelen, onder meer door middel van elektrificatie; dringt er bij alle landen, en met name bij de grootste uitstoters, op aan om zich onverwijld bij deze toezegging aan te sluiten; verzoekt de Commissie in dit verband haar inspanningen via het Global Energy Transition Forum voort te zetten;
7. merkt in deze zin op dat de COP31 het startsein voor het proces van de volgende algemene inventarisatie zal vormen; benadrukt dat de volgende algemene inventarisatie moet worden uitgevoerd op basis van de beste beschikbare wetenschappelijke kennis; steunt een tijdschema voor de integratie van de publicatie van het zevende evaluatieverslag van de IPCC in de algemene inventarisatie; benadrukt dat het kader van de algemene inventarisatie horizontale dimensies moet omvatten, met inbegrip van gendergelijkheid, mensenrechten, sociale inclusie en de bescherming van ecosystemen
8. benadrukt dat het op de COP30 vastgestelde besluit tot een wereldwijde gezamenlijke aanpak (mutirão) een belangrijke stap was om het multilaterale proces voor de bestrijding van de klimaatverandering gaande te houden; betreurt evenwel dat de verbintenissen die zijn aangegaan niet volstaan om de kloof te dichten tussen de beoogde uitstootvermindering en de vereiste uitstootvermindering om de streefdoelen van de Overeenkomst van Parijs te halen;
9. steunt met name de oprichting van de Global Implementation Accelerator als een concreet mechanisme om partijen te helpen hun NDC's en aanpassingsplannen te vertalen in doeltreffende maatregelen; benadrukt het belang van dit mechanisme als een betekenisvolle stap voorwaarts bij het overbruggen van de kloof tussen politieke toezeggingen en de uitvoering in de praktijk, en verzoekt alle partijen om actief met het mechanisme samen te werken en ervoor te zorgen dat het volledig operationeel wordt in de aanloop naar de volgende algemene inventarisatie;
10. benadrukt dat de COP31 op een belangrijk tijdstip in de uitvoeringsfase valt, aangezien

uit de algemene inventarisatie is gebleken dat er collectieve inspanningen en verdere concrete stappen van alle partijen nodig zijn om de uitstootvermindering te bereiken die nodig is om de streefdoelen te halen, waarbij de grootste uitstoters een bijzondere verantwoordelijkheid toekomt;

11. benadrukt dat een versterkte uitvoering van de SDG's een cruciaal traject is naar een rechtvaardige wereldwijde decarbonisatie; herhaalt zijn pleidooi voor een integrale EU-strategie voor de resterende jaren van de uitvoering van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen, om te steven naar de volledige verwezenlijking van deze doelstellingen door middel van concrete maatregelen;
12. is ingenomen met het voorstel van het voorzitterschap van de COP31 om concrete, meetbare en voor de gehele economie geldende transformatiedoelstellingen in te voeren om de uitvoeringskloof te dichten, onder meer door het aandeel van elektrificatie in de eindvraag naar energie snel te vergroten, de afvalproductie en de daarmee samenhangende methaanemissies aanzienlijk te verminderen, groene industrialisatie te bevorderen door de circulaire economie te ondersteunen, en de energie-efficiëntie aanzienlijk te verbeteren als een belangrijke pijler van klimaatneutrale en veerkrachtige steden; roept alle partijen op om ambitieuze toezeggingen te doen;
13. benadrukt de cruciale rol van multilateralisme bij het tegemoetkomen aan de noodzaak van dringende actie; betreurt ten eerste dat de regering van de VS voor de tweede keer heeft besloten zich terug te trekken uit de Overeenkomst van Parijs; dringt er bij de Verenigde Staten opnieuw op aan hun terugtrekking te heroverwegen en een billijke bijdrage te leveren aan de wereldwijde inspanningen om de klimaatverandering aan te pakken, alsook aan de wereldwijde klimaatfinanciering, in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met name gelet op de verantwoordelijkheid die voortvloeit uit hun cumulatieve broeikasgasuitstoot in de loop der tijd; verzoekt alle partijen om duidelijk blijk te geven van hun niet-aflatende inzet voor multilateralisme; wijst op de bijzondere verantwoordelijkheid en het strategische belang voor de EU om het voortouw te nemen en het vertrouwen in de wereldwijde klimaatactie te herstellen;
14. veroordeelt dat de Republiek Cyprus, een VN-lidstaat, door Turkije is uitgesloten van de voorbereidende vergaderingen van de COP31 en van klimaatgerelateerde evenementen op hoog niveau in Antalya; acht dergelijke discriminerende praktijken onaanvaardbaar en onverenigbaar met de verantwoordelijkheden van een land dat een grote VN-conferentie organiseert; verzoekt Turkije de volledige, gelijke en ongehinderde deelname van de Republiek Cyprus aan alle COP31-activiteiten en gerelateerde evenementen te waarborgen en zich te onthouden van verdere pogingen om een EU-lidstaat uit te sluiten of te discrimineren in internationale multilaterale fora die zich bezighouden met klimaatkwesties;
15. erkent dat, ondanks de terugtrekking van de regering van de Verenigde Staten uit de Overeenkomst van Parijs, het algemene uitvoeringstraject van de mondiale klimaatambitie tot dusver stabiel is gebleven, aangezien verreweg de meeste landen hun toezeggingen met betrekking tot de doelstellingen van de Overeenkomst handhaven en versterken; verzoekt Amerikaanse staten, steden en regio's en niet-gouvernementele actoren zich te blijven inzetten voor internationale samenwerking op klimaatgebied, ook tijdens de COP, ondanks de terugtrekking van de federale regering;
16. herinnert aan zijn resolutie van 17 juni 2026 over Turkije; herhaalt, tegen de achtergrond van het feit dat Turkije als gastheer van COP31 optreedt, dat het zich grote

zorgen maakt over de opzettelijke uitholling van de democratie en de rechtsstaat in Turkije, alsmede over de geleidelijke consolidering van een autocratisch systeem in dat land, wat vragen opwerpt over de deelname van politieke en milieu-activisten aan COP31, inclusief volksvertegenwoordigers en leden van de oppositie, in concreto in de vorm van de afzetting, de arrestatie, en het politieke proces tegen de burgemeester van Istanbul en presidentskandidaat namens de CHP Ekrem İmamoğlu, advocaten, journalisten, mensenrechtenverdedigers, milieu- en lhbtq+-activisten, en het feit dat hun deelname schier onmogelijk wordt gemaakt;

Mitigatie

17. benadrukt dat mitigatie, in de vorm van ambitieuze en onafgebroken inspanningen ter vermindering van de broeikasgastuitstoot, bij de COP-onderhandelingen in het middelpunt moet blijven staan, en dringt er bij alle partijen op aan ervoor te zorgen dat hun verbintenissen en optreden in overeenstemming zijn met de belangrijke rol die hun op dit gebied toekomt;
18. benadrukt dat de actie op het gebied van mitigatie moet worden versneld, onder meer door vooruitgang te boeken bij de uitvoering van het werkprogramma voor mitigatie; benadrukt dat deze inspanningen moeten bijdragen tot daadwerkelijke emissiereducties;

Fossiele brandstoffen uitfaseren

19. roept alle partijen ertoe op de COP30-overeenkomst na te leven en de uitvoering van de VAE-consensus te versnellen; wijst erop dat het initiatief van het COP30-voorzitterschap voor een routekaart voor de uitfasing van fossiele brandstoffen (TAFF) en de eerste internationale TAFF-conferentie in Colombia in april 2026 complementaire, plurilaterale processen zijn, met als uiteindelijke doel om een vergelijkbaar verhoogd ambitieniveau binnen de UNFCCC-onderhandelingen te bereiken; is ingenomen met de bijdrage van de EU aan het stappenplan van het voorzitterschap van de COP30 voor een rechtvaardige, geregelde en billijke uitfasing van fossiele brandstoffen; dringt er bij alle partijen op aan om de routekaart voor de uitfasing van fossiele brandstoffen verder uit te werken en deze in de officiële COP31-onderhandelingen te betrekken; dringt aan op ambitieuzere politieke toezeggingen van de partijen inzake de uitfasing van fossiele brandstoffen;
20. is ingenomen met de resultaten van de eerste TAFF-conferentie, die plaatsvond in april 2026 in Santa Marta (Colombia), als een belangrijke stap in de klimaatdiplomatie, waarbij 57 landen — die ongeveer een derde van het mondiale bbp vertegenwoordigen — samen met inheemse volken, het maatschappelijk middenveld en ondernemingen bij elkaar zijn gekomen; is met name ingenomen met de lancering tijdens de conferentie van een nieuw internationaal wetenschappelijk panel om specifieke, flexibele, landspecifieke analyses ter ondersteuning van de energietransitie te verstrekken, als aanvulling op het werk van de IPCC; verzoekt de EU en haar lidstaten een actieve en leidende rol te spelen bij de uitvoering van het Santa Marta-proces in de aanloop naar de COP31, onder meer door aan te dringen op concrete toezeggingen inzake de hervorming van de financiering van fossiele brandstoffen, schuldverlichting en schuldherstructurering, in het bijzonder voor de minst ontwikkelde landen (MOL's), en afschaffing van subsidies voor fossiele brandstoffen; benadrukt in dit verband het belang van de First Movers Coalition (FMC); dringt erop aan dat de EU handelt naar aanleiding van de resultaten van de TAFF-conferentie en in de aanloop naar UNFCCC-conferenties met de FMC samenwerkt, met een duidelijke politieke toezegging inzake

trajecten en tijdschema's voor het uitfaseren van fossiele brandstoffen en subsidies voor fossiele brandstoffen;

21. herinnert aan het belang van een rechtvaardige, geregelde en billijke uitfasering van fossiele brandstoffen; dringt er bij de partijen bij het UNFCCC op aan zo snel mogelijk een verdrag inzake de non-proliferatie van fossiele brandstoffen te ontwikkelen, evenals tijdgebonden plannen voor de uitfasering van subsidies voor fossiele brandstoffen en de productie van fossiele brandstoffen, en moedigt de EU aan een leidende rol te vervullen in de onderhandelingen voor een dergelijk verdrag; roept alle COP-partijen op om hun energiesystemen koolstofvrij te maken en alle nieuwe investeringen in de winning van fossiele brandstoffen stop te zetten;
22. verzoekt de Commissie om zo snel mogelijk een alomvattende externe strategie ter ondersteuning van het mondiaal uitfaseren van fossiele brandstoffen te ontwikkelen en voor te stellen, die, in voorkomend geval, moet voorzien in samenwerking met de landen die thans fossiele brandstoffen produceren, en in steun voor economische diversificatie, ter ondersteuning van hun energietransities en trajecten voor duurzame ontwikkeling die in overeenstemming zijn met de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs;
23. benadrukt de kwetsbaarheden die het gevolg zijn van afhankelijkheid van fossiele brandstoffen in een tijd van mondiale geopolitieke instabiliteit; benadrukt het belang van decarbonisatie om strategische autonomie te waarborgen;
24. verzoekt de EU het goede voorbeeld te geven en een tijdlijn, doelstellingen en een strategie voor een sectoroverschrijdende en economiebrede uitfasering van fossiele brandstoffen op te zetten, als aanvulling op het bestaande beleid;
25. verzoekt de Commissie gegevens te verstrekken over de verwachte daling van de vraag naar en de invoer van fossiele brandstoffen in de EU in de komende decennia, teneinde meer voorspelbaarheid te bieden;
26. is van mening dat mechanismen voor de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten (ISDS), die zijn opgenomen in meer dan 2 500 investeringsverdragen, een van de belangrijkste en meest onderschatte juridische belemmeringen voor de uitfasering van fossiele brandstoffen vormen en de transitie naar fossielvrije energiesystemen afremmen; herinnert eraan dat bepalingen inzake ISDS door multinationale energiebedrijven vaak worden misbruikt om schadevergoeding te eisen voor milieu- en klimaatbeleid, zoals het beëindigen van de winning van fossiele brandstoffen; moedigt de partijen bij het UNFCCC aan om ISDS-bepalingen uit bestaande verdragen te schrappen en dergelijke bepalingen niet op te nemen in nieuwe overeenkomsten; verzoekt de EU en haar lidstaten om tijdens de COP31 een groep van partijen te mobiliseren om gezamenlijk aan te dringen op ISDS-hervormingen;
27. verwelkomt de terugtrekking van de EU en een aantal EU-lidstaten uit het Verdrag inzake het Energiehandvest; roept de lidstaten die dat nog niet hebben gedaan op om vaart te zetten achter hun individuele terugtrekkingen;

Internationale klimaatfinanciering en duurzame financiering

28. wijst erop dat er op het gebied van klimaatfinanciering een significante en groeiende kloof bestaat tussen wat er nodig is en wat er momenteel daadwerkelijk wordt geleverd,

en dringt erop aan dat deze kloof met spoed wordt aangepakt; benadrukt dat het verstrekken van adequate klimaatfinanciering essentieel is om de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te verwezenlijken; herinnert eraan dat de NDC's van veel ontwikkelingslanden afhankelijk zijn van internationale klimaatfinanciering;

29. merkt op dat de EU en haar lidstaten de meeste publieke klimaatfinanciering leveren, namelijk ruwweg een derde van de publieke klimaatfinanciering wereldwijd, waarbij de klimaatfinanciering van de EU en haar lidstaten in 2024 neerkwam op 31,7 miljard EUR uit publieke bronnen en 11 miljard EUR aan particuliere financiering¹⁹; wijst er evenwel op dat de bestaande niveaus van klimaatfinanciering nog steeds ontoereikend zijn om te voldoen aan de wereldwijde behoeften op het gebied van mitigatie, aanpassing en verlies en schade; verzoekt de EU en de lidstaten hun bijdragen aan klimaatfinanciering te blijven verhogen via de EU- en nationale begrotingen, met name in de vorm van subsidies en financiering tegen zeer gunstige voorwaarden, en particuliere klimaatfinanciering te mobiliseren, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat die klimaatfinanciering nieuw is en een aanvulling op officiële ontwikkelingshulp vormt; uit zijn zorg dat het behalen van de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling wordt gekoppeld aan een hercategorisering van andere middelen; wijst ook op de bezorgdheid over de dubbelzinnigheid rond de soorten financiering die bijdragen aan de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling, in het bijzonder het probleem van dubbeltelling;
30. roept alle partijen ertoe op een billijke bijdrage te leveren om de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling te halen, met subdoelstellingen voor de financiering gewijd aan mitigatie en adaptatie en voor verlies en schade; verzoekt de EU en haar lidstaten nieuwe en aanvullende klimaatfinanciering op te schalen door middel van een specifiek en voorspelbaar EU-mechanisme voor overheidsfinanciering, zodat de EU haar billijke aandeel levert, overeenkomstig het beginsel van gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden; is van mening dat de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling de ondergrens voor het mobiliseren van klimaatfinanciering moet vormen;
31. benadrukt dat klimaatadaptatie ondergefinancierd is en dat de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling niet voldoende inspeelt op de financieringsbehoeften op het gebied van klimaatadaptatie; wijst op het belang van internationale overheidsfinanciering, met name voor aanpassing en het tegengaan van verlies en schade; neemt, in dit opzicht, kennis van het UNEP-verslag 2025 over de aanpassingskloof, waarin de financieringskloof voor aanpassing wordt geraamd op 310-365 miljard USD per jaar tegen 2035 terwijl de financieringsstromen voor aanpassing naar ontwikkelingslanden stagneren;
32. merkt op dat veel landen die kwetsbaar zijn voor de gevolgen van klimaatverandering, waaronder enkele van de MOL's, een zware schuldenlast hebben of een significant risico op een zware schuldenlast lopen, waardoor internationale klimaatfinanciering minder doeltreffend wordt; herhaalt derhalve dat klimaatfinanciering zodanig moet worden toegewezen dat de schuldenlast van deze landen niet toeneemt, door prioriteit te geven aan op subsidies gebaseerde financiering, en benadrukt hoe belangrijk het is

¹⁹ Raad van de Europese Unie, “Raad publiceert bedragen internationale klimaatfinanciering 2024”, 27 oktober 2025, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/10/27/council-publishes-2024-international-climate-finance-figures/>.

ervoor te zorgen dat de financiering toegankelijk en betaalbaar is; verzoekt de Commissie en de lidstaten na te gaan hoe zij deze schuldenlast kunnen helpen verlichten en onverwijld de nodige maatregelen te nemen; wijst erop dat er in alle VN-organen consensus bestaat dat klimaatfinanciering niet op billijke wijze kan worden opgeschaald tenzij de schuldencrisis wordt aangepakt; benadrukt het belang, in deze context, van instrumenten voor schuldverlichting;

33. is ingenomen met de invoering van het wereldwijde kader voor verantwoordingsplicht inzake klimaatfinanciering op de COP30, dat is ontworpen om de transparantie en de geloofwaardigheid van de levering van klimaatfinanciering en het vertrouwen daarin te versterken; benadrukt het belang van robuuste, geharmoniseerde en openbaar toegankelijke rapportagemethoden om ervoor te zorgen dat toezeggingen op het gebied van klimaatfinanciering nauwlettend kunnen worden gevolgd en nauwgezet kunnen worden beoordeeld; dringt aan op duidelijke boekhoudregels waarin transparantie wordt gewaarborgd en onderscheid wordt gemaakt tussen subsidies, concessionele financiering en leningen tegen marktrente;
34. benadrukt dat de procedures voor klimaatfinanciering dringend moeten worden vereenvoudigd, versneld en aangepast aan de realiteit van de ontwikkelingslanden, met name door centrale toegangspunten op te richten, de aanvraagcriteria te harmoniseren en technische bijstand te verlenen bij de voorbereiding van projecten, om ervoor te zorgen dat klimaatfinanciering toegankelijk, snel en doeltreffend is voor lokale organisaties en gemeenschappen die het meest door klimaatverandering worden getroffen; wijst op de door het COP31-voorzitterschap aangekondigde Climate Implementation Bridge als instrument om de kloof tussen klimaatfinancieringstoezeggingen en tastbare investeringen te dichten en ervoor te zorgen dat duurzame oplossingen voor klimaatfinanciering sneller en efficiënter kunnen worden toegepast;
35. herhaalt zijn oproep om de operationalisering van artikel 2, lid 1, punt c), van de Overeenkomst van Parijs tot een vast punt op COP-agenda's te maken; roept de EU op om zich aan te sluiten bij internationale initiatieven, zoals het initiatief Bridgetown 3.0; dringt erop aan de internationale financiële architectuur sneller te hervormen en verzoekt alle grote internationale financiële instellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken om de rol van klimaatbank op zich te nemen en hun portefeuilles en beleid inzake kredietverstrekking af te stemmen op de Overeenkomst van Parijs op een wijze die ook op lange termijn financieel houdbaar is; is van mening dat de Europese Investeringsbank als de klimaatbank van de EU moet fungeren;

Aanpassing, verlies en schade, en een rechtvaardige transitie

36. stelt met bezorgdheid vast dat in het zesde evaluatieverslag van de IPCC wordt geschat dat ongeveer 3,3 tot 3,6 miljard mensen leven in een context die zeer kwetsbaar voor klimaatverandering is;
37. onderstreept dat de inspanningen gericht op aanpassing, veerkracht en paraatheid binnen de EU en wereldwijd moeten worden opgevoerd om de negatieve gevolgen van klimaatverandering en biodiversiteitsverlies zoveel mogelijk te beperken; wijst erop dat klimaatadaptatie afhankelijk is van gezonde ecosystemen en benadrukt de noodzaak van op ecosystemen gebaseerde adaptatie, evenals de urgentie van het ontwikkelen van alomvattende strategieën om extreme weergebeurtenissen zoals natuurbranden, droogte, hittegolven en overstromingen te voorkomen, te beheersen en daarvan te herstellen, waarbij tevens gezorgd moet worden voor rechtvaardige toegang tot toereikende

financiële en technische ondersteuning om hierin te slagen;

38. spreekt nogmaals zijn ernstige bezorgdheid uit over de toenemende intensiteit en frequentie van extreme weergebeurtenissen in de EU en in de wereld, en de gevolgen daarvan voor de menselijke gezondheid en mensenlevens; benadrukt dat de kosten van adaptatie zullen toenemen als er geen actie wordt ondernomen of als die te laat op gang komt, zowel op het gebied van mitigatie als van adaptatie; erkent het belang van mondiale samenwerking en de uitwisseling van knowhow en de beste beschikbare wetenschappelijke kennis en de beste praktijken op het gebied van klimaatadaptatie, maar benadrukt tegelijkertijd de belangrijke rol van lokale en regionale overheden bij het ontwerpen en uitvoeren van deze acties op een wijze die het best aansluit op de lokale context; dringt aan op meer investeringen in systemen voor vroegtijdige waarschuwing en risicobeheer in kwetsbare regio's;
39. benadrukt het belang van het versterken van bilaterale en regionale partnerschappen op het gebied van klimaatbestendigheid, innovatieve oplossingen, duurzame infrastructuur, veerkrachtige voedselsystemen, efficiënt waterbeheer en kennisuitwisseling, waarbij tegelijkertijd lokale eigen verantwoordelijkheid en capaciteitsopbouw worden bevorderd;
40. erkent met name de gevolgen van de klimaatverandering voor kleine eilandstaten, waarvan er veel in de Stille Oceaan liggen, en de enorme uitdagingen op het gebied van aanpassing waarmee deze landen worden geconfronteerd; merkt op dat de zeespiegel volgens alle scenario's van de IPCC in de loop van deze eeuw naar verwachting sneller zal stijgen; erkent de leidende rol van kleine eilandstaten bij de ontwikkeling en de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs;
41. wijst erop dat in dit verband rekening moet worden gehouden met de menselijke mobiliteit, met inbegrip van migratiestromen en ontheemding, en dat er maatregelen moeten worden genomen om het risico op ontheemding te verminderen, de weerbaarheid van mensen te versterken, anticiperende maatregelen en vroegtijdige waarschuwingssystemen te ondersteunen en mensen in staat te stellen waar mogelijk veilig te blijven, zich indien nodig veilig en waardig te verplaatsen en in geval van ontheemding toegang tot bescherming en bijstand te krijgen;
42. is ingenomen met de vaststelling van indicatoren en de voortgang die is geboekt bij de operationalisering van de tijdens de COP30 overeengekomen mondiale adaptatiedoelstelling; dringt er bij alle partijen op aan om vaart te zetten achter de werkzaamheden om deze indicatoren operationeel te maken, teneinde de mondiale veerkracht te meten, en om de overeengekomen doelstelling te verwezenlijken om de financiering voor klimaatadaptatie tegen 2035 te verdrievoudigen; dringt erop aan dat tijdens de COP31 verder wordt gewerkt aan de operationalisering en uitvoering van de mondiale adaptatiedoelstelling;
43. verzoekt de partijen die dit nog niet hebben gedaan om hun nationale adaptatieplannen zo spoedig mogelijk op te stellen en in te dienen; verzoekt alle partijen om vooruitgang te boeken bij de uitvoering van hun nationale adaptatieplannen tegen 2030 en daarbij de focus te leggen op op de natuur gebaseerde oplossingen;
44. spreekt zijn hoge verwachtingen uit over het komende Europees geïntegreerd kader voor klimaatbestendigheid en risicobeheer; dringt aan op de indiening van een voorstel waarin rekening wordt gehouden met de realiteit van de klimaatrisico's waarmee

Europa wordt geconfronteerd in een scenario waarin het plafond van 1,5 °C voor de opwarming van de aarde wordt overschreden, en waarin sterk de nadruk ligt op natuurgebaseerde oplossingen en ecosysteemgerichte benaderingen;

45. pleit er nogmaals voor verlies en schade permanent op de agenda van de COP-bijeenkomsten te zetten; is ingenomen met de operationalisering van het Fonds voor respons op verlies en schade; spreekt zijn bezorgdheid uit over de zeer lage financiering van het Fonds voor respons op verlies en schade, met inbegrip van niet-nagekomen toezeggingen, en dringt aan op een snelle uitbreiding van voorspelbare, toereikende en toegankelijke financiering; verzoekt alle partijen ervoor te zorgen dat de middelen die naar het fonds gaan, een aanvulling vormen op de bestaande bijdragen aan de klimaatfinanciering;
46. spreekt zijn bezorgdheid uit over het feit dat Turkije zijn rol als gastland van de COP31 misbruikt om de illegale separatistische entiteit in het bezette deel van Cyprus politiek te ondersteunen, onder meer door de leider van de Turks-Cypriotische gemeenschap uit te nodigen; onderstreept dat bij alle procedures in verband met de COP31 het internationaal recht, de relevante resoluties van de VN-Veiligheidsraad, met name Resolutie 541 (1983) en Resolutie 550 (1984), alsook de soevereiniteit en territoriale integriteit van de Republiek Cyprus en de toepasselijke regels en procedures van het UNFCCC volledig in acht moeten worden genomen;
47. roept de partijen ertoe op het werkprogramma voor een rechtvaardige transitie te bevorderen door middel van concrete maatregelen om het hoofd te bieden aan ongelijkheden waarvan bekend is dat ze als gevolg van klimaatverandering erger worden, en te zorgen voor een omvattende beoordeling van de doeltreffendheid ervan; is ingenomen met het besluit van de COP30 om het mechanisme voor een rechtvaardige transitie in te stellen, en verzoekt alle partijen om dit mechanisme tijdens de COP31 operationeel te maken; benadrukt dat klimaatmaatregelen en sociale ongelijkheden gezamenlijk moeten worden aangepakt, onder meer door middel van maatregelen ter ondersteuning van de transitie naar groene banen en het scheppen van fatsoenlijk werk, omscholing en bij- en nascholing, en toegang tot sociale vangnetten; verzoekt alle partijen om de sociale dialoog met werkgevers- en werknemersorganisaties en het daarbij betrekken van belanghebbenden te bevorderen, als fundament voor het smeden van een solide sociale consensus;
48. wijst erop dat de klimaatverandering een bedreiging vormt voor de grondrechten en het welzijn van kinderen en jongeren; benadrukt dat de rechten van het kind en intergenerationele rechtvaardigheid in alle aspecten van het klimaatbeleid moeten worden geïntegreerd, met inbegrip van adaptatie, mitigatie, verlies en schade, en klimaatfinanciering;
49. onderstreept hoe belangrijk het is toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden overeenkomstig het Verdrag van Aarhus te waarborgen, aangezien dit essentieel is om de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te verwezenlijken; is van mening dat de EU en de lidstaten het goede voorbeeld moeten geven en de bevindingen van het comité van toezicht op de naleving van het Verdrag van Aarhus moeten uitvoeren, met inachtneming van hun eigen internationale verplichtingen uit hoofde van het Verdrag van Aarhus en de rechtsstaat;

Afstemming van het klimaatbeleid van de EU op de Overeenkomst van Parijs

50. onderstreept het feit dat de EU, zelfs als de lidstaten de bestaande en geplande nationale maatregelen en het EU-beleid volledig uitvoeren, momenteel op koers ligt om de nettobroeikasgasuitstoot tegen 2030 met slecht ongeveer 54 % te verminderen ten opzichte van het niveau van 1990; stelt vast dat uit voorlopige gegevens van Eurostat blijkt dat de emissies van de EU in 2025 met 1 % zijn gestegen ten opzichte van 2024; roept de lidstaten ertoe op de nodige maatregelen te nemen om deze kloof te dichten, en verzoekt in dit opzicht de Commissie aanvullende maatregelen te nemen om de lidstaten daarbij te steunen;
51. is ingenomen met de bindende klimaatdoelstelling voor 2040 van de EU die is vastgesteld bij de wijziging van de Europese klimaatwet; benadrukt dat alle EU-beleidsmaatregelen in overeenstemming moeten zijn met de Overeenkomst van Parijs en gebaseerd moeten zijn op wetenschappelijk advies, met name zoals verstrekt door de IPCC en de ESABCC;
52. herhaalt dat het noodzakelijk is klimaatambities te integreren in al het beleid van de EU, evenals in alle maatregelen tot uitvoering daarvan, en benadrukt dat de Commissie uit hoofde van artikel 6, leden 2 en 4, van de Europese klimaatwet verplicht is te beoordelen of eventuele bestaande maatregelen, ontwerpmaatregelen of -wetgevingsvoorstellen, waaronder begrotingsvoorstellen, stroken met de klimaatdoelstellingen van de EU; herinnert eraan dat volgens de Europese klimaatwet de acties van de EU en de lidstaten gestuurd moeten worden door het voorzorgsbeginsel en het beginsel “de vervuiler betaalt”, die zijn vastgesteld in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en zij ook rekening moeten houden met het beginsel van “energie-efficiëntie eerst” en het “berokken geen schade”-beginsel van de Europese Green Deal;
53. maakt zich zorgen om het feit dat de EU aanzienlijk achterloopt bij het bereiken van de juridisch bindende streefdoelen voor 2040 en 2050, zoals vastgelegd in de Europese klimaatwet, waarbij volgens de prognoses voor de huidige en geplande maatregelen slechts een vermindering van 69 % tegen 2040 respectievelijk een vermindering van 78 % tegen 2050 zullen worden gerealiseerd²⁰;
54. roept de Commissie en de lidstaten op dringend actie te ondernemen om deze kloof te dichten; verzoekt de Commissie voorts om krachtige wetgevingsvoorstellen in te dienen die een kader vormen voor het behalen van de doelstelling voor 2040 en waarin de elementen van artikel 4, lid 5, van de Europese klimaatwet op passende wijze tot uiting komen;
55. verzoekt de lidstaten en de Commissie ervoor te zorgen dat zowel de nationale energie- en klimaatplannen als de langetermijnstrategieën van de lidstaten voldoende maatregelen en financiële middelen omvatten om de EU-doelstellingen voor 2030 en daarna te halen;
56. verzoekt de lidstaten en de Commissie leiderschap te tonen in de aanloop naar de volgende algemene inventarisatie in 2028 en te voorkomen dat de EU vóór de uiterste datum niet een duidelijk streefcijfer voor haar NDC kan vaststellen; verwacht dat de Raad een bijgewerkte NDC indient in het licht van het wetgevingskader voor het behalen van de EU-doelstelling voor 2040; benadrukt dat de EU, teneinde de voortgang

²⁰ Verslag 09/2025 van het Europees Milieuagentschap, “Monitoring report on progress towards the 8th EAP objectives 2025”, 10 december 2025.

van het UNFCCC-proces niet te belemmeren en internationaal het goede voorbeeld te geven, de UNFCCC-termijnen in acht moet nemen;

57. erkent dat het EU-emissiehandelssysteem (EU-ETS) een hoeksteen van het EU-klimaatbeleid is; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan steun te blijven geven aan een ETS dat de klimaatintegriteit waarborgt en in overeenstemming is met de klimaatdoelstellingen van de EU;
58. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat internationale industriële partnerschappen, samenwerking op het gebied van schone technologie en partnerschappen voor strategische grondstoffen volledig in overeenstemming zijn met de klimaatdoelstellingen en bijdragen tot een rechtvaardige mondiale transitie en tegelijkertijd lokale waardecreatie en duurzame ontwikkeling in partnerlanden ondersteunen;
59. onderstreept het belang van wetenschappelijk gefundeerde besluitvorming; roept de EU ertoe op de uitwisseling met klimaatwetenschappers en de bredere wetenschappelijke gemeenschap te intensiveren;
60. erkent de kwetsbaarheid van de EU- en mondiale economieën voor energieprijsschokken en verstoringen van de toeleveringsketen als gevolg van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en volatiele olie- en gasmarkten; benadrukt daarom dat het dringend noodzakelijk is om de energietransitie te versnellen door op grote schaal schone technologieën in te zetten, wat ook inhoudt dat prioriteit moet worden gegeven aan onderzoek en innovatie door middel van investeringen in onderwijs en academisch onderzoek op het gebied van energie en decarbonisatie; roept de EU en de lidstaten op om meer steun te verlenen aan onderzoekscentra en universiteiten die op dit gebied actief zijn; benadrukt dat de transitie naar een koolstofarme economie gepaard moet gaan met doelgerichte inspanningen, waarvoor voldoende middelen beschikbaar zijn, om innovatie, vaardigheden en kennis te ontwikkelen;
61. benadrukt de strategische rol van overheidsopdrachten als krachtige hefboom voor het versnellen van de decarbonisatie en het bevorderen van zowel mitigatie als adaptatie; roept de EU en haar lidstaten op om systematisch ambitieuze milieu- en klimaatcriteria in overheidsopdrachten op te nemen, waarbij in alle sectoren van overheidsbestedingen de voorkeur wordt gegeven aan koolstofarme en koolstofvrije, energie-efficiënte en klimaatbestendige oplossingen; benadrukt dat aanbestedingskaders voldoende wendbaar en flexibel moeten zijn om in te spelen op het tempo en de omvang van de groene transitie;
62. benadrukt de rol van de ESABCC, zoals vastgelegd in de Europese klimaatwet; verzoekt de Commissie om in effectbeoordelingen of andere publiek toegankelijke documenten te motiveren waarom wordt afgeweken van het advies van de ESABCC en in te gaan op de beleidsafwegingen; verzoekt de Commissie bovendien om in de komende begrotingsvoorstellen voldoende middelen uit te trekken voor de ESABCC, zodat het zijn wettelijk mandaat kan vervullen;
63. herinnert aan de bepalingen in de Europese klimaatwet betreffende het mogelijke gebruik van hoogwaardige internationale emissierechten op grond van artikel 6 van de Overeenkomst van Parijs om de EU-doelstelling voor 2040 te verwezenlijken; benadrukt de noodzaak om strenge kwaliteitsnormen vast te stellen, onder meer om te

zorgen voor transparantie, klimaatintegriteit, additionaliteit en het voorkomen van dubbeltelling, zowel op EU-niveau als op mondiaal niveau;

64. kijkt uit naar de komende wetgeving op het gebied van circulaire economie; benadrukt hoe belangrijk het is om de uitputting van hulpbronnen, afval, onderbenutting en uitputting van in lineair materiaalbeheer ingebedde voorwaarden niet over het hoofd te zien; merkt op dat het verlies van structurele waarde meer aandacht moet krijgen in de economische besluitvorming;
65. wijst erop dat de geloofwaardigheid van de internationale klimaatverbintenissen van de EU afhankelijk is van de beschikbaarstelling van toereikende financiële middelen in het kader van het volgende meerjarig financieel kader (MFK); dringt erop aan dat klimaat-, milieu- en biodiversiteitsdoelstellingen een centraal onderdeel van het volgende MFK blijven, onder meer door middel van een ambitieuze doelstelling voor klimaatmainstreaming in alle uitgaven en instrumenten voor extern optreden van de EU;
66. dringt erop aan dat het toekomstige “Europa in de wereld”-instrument klimaatadaptatie, de versterking van de veerkracht en de bescherming van de biodiversiteit ondersteunt, met name in de MLO's en regio's die kwetsbaar zijn voor de gevolgen van klimaatverandering, met behoud van armoedebestrijding als een van de kerndoelstellingen van het externe optreden van de EU;

De drievoudige planetaire crisis: klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en vervuiling

67. onderstreept dat de klimaat-, biodiversiteits- en vervuilingsscrises met elkaar samenhangen en dat de reacties erop op elkaar moeten worden afgestemd; benadrukt dat het belangrijk is om de biodiversiteit en ecosystemen te beschermen, in stand te houden en te herstellen, en dat de natuurlijke hulpbronnen op duurzame wijze en binnen de grenzen van de planeet beheerd moeten worden, aangezien een dergelijke aanpak verschillende gedeelde voordelen met zich meebrengt; onderstreept dat op de natuur gebaseerde oplossingen, waaronder de bescherming en het herstel van bossen, wetlands en veengebieden, ten volle moeten worden erkend en geïntegreerd in klimaatstrategieën als kosteneffectieve instrumenten voor mitigatie en adaptatie die diverse nevenvoordelen opleveren voor de biodiversiteit, gemeenschappen en de klimaatbestendigheid;
68. herinnert eraan dat het belangrijk is dat milieubeleid wordt ontworpen en uitgevoerd in volledige overeenstemming met de “één gezondheid”-benadering, die een geïntegreerde, verenigende aanpak is die gericht is op het duurzaam in evenwicht brengen en optimaliseren van de gezondheid van mensen, dieren en ecosystemen;
69. wijst erop dat de onderlinge verbanden tussen klimaatverandering, luchtverontreiniging en volksgezondheid op alomvattende wijze moeten worden aangepakt, ook tijdens de COP; erkent het belang van de COP28-verklaring over klimaat en gezondheid, die door meer dan 150 regeringen is ondertekend; dringt erop aan dat verbeteringen van de luchtkwaliteit worden geïntegreerd in het klimaatbeleid en in aanmerking worden genomen in de NDC's; verzoekt alle partijen om sneller zinvolle maatregelen te nemen die bijdragen aan de luchtkwaliteit; dringt er bij de partijen op aan ervoor te zorgen dat klimaatfinanciering prioriteit geeft aan schoneluchtoplossingen met meetbare voordelen voor de gezondheid, de billijkheid en het klimaat;
70. wijst erop dat de klimaatverandering zal bijdragen tot een grotere resistentie tegen

microben; herhaalt in dit verband dat dringend actie moet worden ondernomen om resistentie tegen antimicrobiële stoffen aan te pakken en roept op tot verdere inspanningen van alle partijen om tot een vermindering en een verstandiger gebruik van antimicrobiële stoffen te komen teneinde het risico van resistentie te bestrijden; dringt in dit verband aan op bindende verbintenissen in relevante internationale verdragen; betreurt het gebrek aan actie tot nu toe;

71. betreurt de wereldwijde hoge kosten van chemische verontreiniging, die de klimaat- en biodiversiteitscrisis verergert; verzoekt de partijen om maatregelen uit te voeren om te voldoen aan de strategische doelstellingen en streefcijfers die zijn aangenomen in het kader van het mondiaal kader inzake chemische stoffen van de VN; benadrukt dat de EU en haar lidstaten het voortouw moeten nemen bij de wereldwijde inspanningen om chemische verontreiniging aan te pakken, waaronder per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS), en waar nodig hun beleid inzake chemische stoffen moeten herzien; wijst op het potentieel van de aanstaande eerste internationale conferentie van het mondiaal kader inzake chemische stoffen voor de verdere intensivering van de internationale samenwerking op het gebied van verantwoord beheer van chemische stoffen en de preventie van vervuiling; pleit voor een versnelde invoering van maatregelen binnen het mondiaal kader inzake chemische stoffen om het bijbehorende integrale plan uit te voeren en vorderingen te maken in de richting van een planeet zonder schade door chemische stoffen en afval;
72. roept alle partijen op om op de natuur gebaseerde oplossingen te integreren in hun nationale adaptatieplannen, en hierbij de cruciale rol te erkennen die de bescherming en het herstel van ecosystemen — met inbegrip van bossen, wetlands, kustecosystemen en veengebieden — spelen bij de verwezenlijking van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs en het vergroten van de klimaatbestendigheid op de lange termijn; pleit voor een sterkere integratie tussen de beleidsterreinen van klimaatactie, bescherming van de biodiversiteit, met inbegrip van populaties in het wild levende dieren, en landherstel bij de uitvoering van internationale milieuovereenkomsten;
73. benadrukt dat het belangrijk is mogelijke synergieën tussen biodiversiteits- en klimaatmaatregelen in kaart te brengen en maximaal te benutten, onder meer door ecosystemen en soorten die belangrijk zijn in de koolstofcyclus, te beschermen, te herstellen en te beheren; benadrukt het belang van de uitvoering van het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal; is in dit verband ingenomen met de indiening van bijgewerkte nationale biodiversiteitsstrategieën en actieplannen door 97 partijen en van het zevende nationale verslag door 134 partijen, en dringt er bij alle overige partijen op aan dit voorbeeld spoedig te volgen;
74. herinnert aan het belang van de sector landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw (LULUCF) voor het halen van de klimaat- en biodiversiteitsdoelstellingen van de EU; herinnert eraan dat de verordening natuurherstel een van de instrumenten is waarmee de EU haar doelstellingen in het kader van de LULUCF-verordening²¹ en haar internationale verplichtingen op het gebied van biodiversiteit, met name het mondiaal

²¹ Verordening (EU) 2018/841 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 inzake de opname van broeikasgasemissies en -verwijderingen door landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw in het klimaat- en energiekader 2030, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 525/2013 en Besluit nr. 529/2013/EU (PB L 156 van 19.6.2018, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj>).

biodiversiteitskader van Kunming-Montreal, kan verwezenlijken;

75. benadrukt de belangrijke rol van bossen bij klimaatactie; wijst er in dit verband op hoe belangrijk de wereldwijde inspanningen tegen ontbossing zijn, aangezien bossen tot de grootste koolstofputten ter wereld behoren en essentiële bewaarplaatsen van biodiversiteit zijn; benadrukt dat het dringend noodzakelijk is om de belangrijkste bosgebieden ter wereld, waaronder die in de ultraperifere gebieden van de EU, en de populaties in het wild levende dieren die daar leven, te beschermen; bevestigt de inzet van de EU voor de verklaring van de leiders van Glasgow over bossen en landgebruik (COP26); onderstreept dat natuurbranden — die steeds vaker voorkomen en steeds ernstiger zijn — wereldwijd een groeiende bedreiging vormen voor bosecosystemen, de biodiversiteit en plattelandsgemeenschappen; roept alle partijen op om de preventie van natuurbranden en de veerkracht van bossen op te nemen in hun NDC's, in voorkomend geval, en nationale adaptatieplannen, en duurzaam bosbeheer en herbebossing in dit kader te erkennen als essentiële instrumenten voor zowel klimaatmitigatie als rampenrisicovermindering; verzoekt alle partijen om doelen te stellen om de nettoverwijdering van CO₂-equivalenten door LULUCF-activiteiten te verhogen;
76. spreekt zijn grote bezorgdheid uit over het feit dat er volgens de VN elk jaar honderden mensenrechtenverdedigers worden vermoord, waarbij met name verdedigers van land- en milieurechten een bijzonder risico lopen; benadrukt dat milieuactivisten moeten worden gesteund en beschermd en dat diegenen die hun schade berokkenen ter verantwoording moeten worden geroepen²²;
77. benadrukt dat het belangrijk is water- en watergerelateerde ecosystemen te beschermen, in stand te houden en te herstellen, en water op duurzame wijze te gebruiken; wijst op de verwoestende ecologische, sociale en economische gevolgen van woestijnvorming, droogte, overstromingen en waterverontreiniging; is ingenomen met de Europese strategie voor waterweerbaarheid en verzoekt de Commissie en de lidstaten om deze snel uit te voeren; verzoekt de lidstaten in dit verband alle EU-wetgeving inzake water volledig uit te voeren;
78. benadrukt het cruciale belang van wetlands — met inbegrip van veengebieden, mangroven en andere wetlandecosystemen aan de kust en in het binnenland — als enkele van de meest doeltreffende natuurlijke koolstofputten van de planeet; verzoekt alle partijen om dringend meer inspanningen te leveren om wetlands in stand te houden, duurzaam te beheren en te herstellen als een centrale strategie voor klimaatmitigatie en -adaptatie, de bescherming van de biodiversiteit en de duurzaamheid van daarmee samenhangende sociale en economische activiteiten;
79. benadrukt dat de bodem de grootste terrestrische koolstofopslagplaats is en een onmisbare rol speelt in de mondiale klimaatcyclus; is ingenomen met alle inspanningen van regeringen en niet-gouvernementele organisaties om optimaal gebruik te maken van het potentieel van de bodem om klimaatverandering te beperken en om de beschikbaarheid van water te verbeteren; benadrukt in dit opzicht de richtlijn bodemmonitoring, die tot doel heeft de capaciteiten van de lidstaten te verbeteren en de EU te helpen haar internationale verplichtingen na te komen;
80. benadrukt dat plasticvervuiling moet worden bestreden; betreurt dat de

²² [Verslag van de speciale rapporteur van de VN over de moord op mensenrechtenverdedigers](#), 24 december 2020.

onderhandelingen over een wereldwijd plasticverdrag herhaaldelijk geen overeenkomst hebben opgeleverd; dringt aan op de goedkeuring van een ambitieuze overeenkomst die betrekking heeft op alle stadia van de productie, het verbruik en het afvalbeheer van kunststoffen; wijst op de noodzaak van een adequate koolstofbeprijzing van grondstoffen om het gebruik van fossiele brandstoffen in de kunststofsector aanzienlijk te verminderen; roept op tot doortastende maatregelen om verontreiniging door kunststoffen aan te pakken als een onderling samenhangende bedreiging voor de gezondheid van de oceanen en de klimaatbestendigheid;

81. merkt op dat op de COP31 een verklaring over de wereldwijde flora en fauna zal worden afgegeven die erop gericht is de instandhouding van de flora en fauna formeel te integreren in het wereldwijde klimaatbeleid;

Oceanen en zeeën

82. is ingenomen met de inwerkingtreding van de BBNJ-overeenkomst op 17 januari 2026 en dringt er bij alle partijen op aan de overeenkomst snel te ratificeren; kijkt uit naar een ambitieuze eerste Conferentie van de Partijen (COP1) bij de BBNJ-overeenkomst in het begin van 2027; verzoekt de partijen de werkzaamheden in het kader van de dialoog over oceanen en klimaatverandering voort te zetten; verzoekt de Raad een algemene aanpak te hanteren inzake de BBNJ-richtlijn²³;
83. benadrukt dat klimaatmechanismen, met inbegrip van de absorptie van kooldioxide, de afvang van overtollige warmte en de vorming van zuurstof, afhankelijk zijn van de gezondheid van de oceaan en mariene ecosystemen, die op dit moment de gevolgen ondervinden van de wereldwijde opwarming van het klimaat, vervuiling, overexploitatie van de mariene biodiversiteit, verzuring, eutrofiëring, zuurstofverlies en kusterosie; erkent dat de oceanen een belangrijk reservoir voor biodiversiteit en de grootste natuurlijke bondgenoot van de planeet zijn in de strijd tegen klimaatverandering, aangezien ze sinds de industriële revolutie circa 30 % van de koolstofuitstoot en circa 90 % van de overtollige warmte die wordt gegenereerd door de broeikasgasuitstoot, hebben geabsorbeerd; beklemtoont echter dat dit vermogen grenzen kent en dat tegelijkertijd sprake is van opwarming van het water, verzuring, zuurstofverlies, plasticvervuiling en de vernietiging van habitats, waardoor een integrale aanpak vereist is die veel verder gaat dan traditionele inspanningen voor natuurbehoud;
84. is ingenomen met de toenemende erkenning van het verband tussen oceanen en het klimaat in internationale klimaatonderhandelingen, waaronder de vooruitgang die is geboekt via de dialoog over oceanen en klimaatverandering in het kader van het UNFCCC, en met de opname van oceanen en kusten als thematische pijler van de COP30-actieagenda en de eerste, in Belém gehouden ministeriële bijeenkomst op hoog niveau over de oceanen; pleit ervoor dit momentum tijdens de COP31 in Antalya vast te houden en te verdiepen;
85. onderstreept dat met de opschaling van transformatieve oplossingen op het gebied van oceanen en klimaat — zoals het koolstofvrij maken van de wereldwijde scheepvaart en het maritieme vervoer, offshore hernieuwbare energie, duurzame blauwe voedingsmiddelen en de bescherming en het herstel van blauwe koolstofecosystemen —

²³ Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake het behoud en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht (COM(2025)0173).

tot wel 35 % van de uitstootvermindering zou kunnen bereikt die nodig is²⁴ om de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te verwezenlijken en de opwarming van de aarde onder de 1,5 °C te houden; betreurt dat oceaangerelateerde klimaatoplossingen nog steeds sterk onderbenut zijn in het mondiale klimaatbeleid en de klimaatfinanciering, en pleit ervoor deze onevenwichtigheid met spoed te corrigeren; roept het voorzitterschap van de COP31 op ervoor te zorgen dat de oceanen stevig worden verankerd in alle relevante agendapunten in Antalya, met inbegrip van de actieagenda, en de benoeming van “Ocean Champions” aan te moedigen om consensus te bereiken;

86. schaart zich achter de Blue NDC Challenge en het bijbehorende streven om landen aan te moedigen oceaangerelateerde klimaatoplossingen op te nemen in nationale klimaatplannen, en is ingenomen met de oprichting van de Blue NDC Implementation Taskforce als een concrete stap om politieke ambitie om te zetten in nationale maatregelen;
87. benadrukt het belang van de verwezenlijking van de 30x30-doelstelling voor natuurbehoud van het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal, op grond waarvan ten minste 30 % van de land- en zeegebieden wereldwijd uiterlijk in 2030 onder effectieve bescherming moet zijn gebracht, en pleit voor toereikende en voorspelbare financieringsmechanismen voor de uitvoering ervan, met name in de landen die het meest afhankelijk zijn van de oceanen en het meest kwetsbaar zijn voor klimaatverandering;
88. neemt kennis van het groeiende wetenschappelijke bewijs met betrekking tot de bijzondere bijdrage van walvispopulaties aan gezonde oceaanecosystemen en natuurlijke processen van koolstofvastlegging²⁵; stelt met bezorgdheid vast dat veel walvissoorten, ondanks decennia van inspanningen op het gebied van natuurbehoud, nog steeds met uitsterven worden bedreigd of kwetsbaar zijn, en nog steeds worden geconfronteerd met meerdere, cumulatieve bedreigingen als gevolg van menselijke activiteit en klimaatverandering; roept de partijen op om alle relevante beschermingsmaatregelen te nemen en wetenschappelijk onderbouwde instandhoudingsinitiatieven te ondersteunen die erop gericht zijn de walvispopulaties weer in een gunstige staat van instandhouding te brengen;

De rechten van inheemse volken

89. benadrukt dat de rechten en belangen van inheemse volken en lokale gemeenschappen moeten worden beschermd, zoals uiteengezet in de VN-Verklaring over de rechten van inheemse volken; wijst erop dat het recht op vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming moet worden gewaarborgd; wijst erop dat bij alle projecten uit hoofde van artikel 6 van de Verklaring die van invloed zijn op inheemse gebieden of inheemse gemeenschappen, inheemse volken moeten worden betrokken en hun rechten moeten

²⁴ Ove Hoegh-Guldberg, Eliza Northrop e.a., “The Ocean as a Solution to Climate Change: Updated Opportunities for Action, prepared for the High Level Panel for a Sustainable Ocean Economy (Ocean Panel)”, World Resources Institute, 2023.

²⁵ Pearson et al. (2023) — [Whales in the carbon cycle: can recovery remove carbon dioxide?](#)
Webpagina van de VN over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen, betreffende de [vrijwillige verbintenis inzake “Oceanic Blue Carbon”](#).

worden geëerbiedigd;

90. benadrukt dat inheemse volken rechthebbenden zijn die in de preambule van de Overeenkomst van Parijs worden erkend; wijst op de noodzaak van de politieke deelname van inheemse volken aan de COP's en andere UNFCCC-processen ter bevordering van zinvolle betrokkenheid in alle besluitvormingsorganen; erkent dat de aanwezigheid van inheemse volken op de COP's en technische vergaderingen van hulporganen moet worden gefinancierd en gefaciliteerd;
91. erkent dat inheemse gebieden biodiversiteitshotspots zijn en dat inheemse volken een cruciale rol spelen bij het behoud en het duurzame beheer van hulpbronnen; herinnert eraan dat volgens het vijfde evaluatieverslag van de IPCC de inheemse, lokale en traditionele vormen van kennis een belangrijke bron zijn bij de aanpassing aan de klimaatverandering; erkent het belang van inheemse kennis en benadrukt met name de rol van deze kennis bij het vermijden van slechte adaptatie;
92. wijst erop dat inheemse volken rechtstreeks toegang moeten hebben tot klimaatfinanciering via internationale klimaatfondsen zoals het Groen Klimaatfonds, het adaptatiefonds en het Fonds voor respons op verlies en schade;

Klimaat, vrede en veiligheid

93. is ingenomen met het feit dat er op de COP-bijeenkomsten steeds meer aandacht is gegaan naar de agenda voor klimaat, vrede en veiligheid, met name op de COP29, toen de oproep van Bakoe tot klimaatactie voor vrede, hulp en herstel werd gedaan, maar ook met het initiatief inzake klimaatreactie voor duurzame vrede van de COP27 en de verklaring van de COP28 inzake klimaat, hulp, herstel en vrede; onderstreept hoe belangrijk het is rekening te houden met dit verband tussen klimaat en veiligheid;
94. is zich ervan bewust dat klimaatverandering een bedreiging vormt voor de internationale vrede en veiligheid, aangezien de gevolgen ervan — waaronder extreme weergebeurtenissen, droogte en voedsel- en wateronzekerheid — huidige politieke spanningen kunnen verergeren, de strijd om natuurlijke hulpbronnen kunnen aanwakkeren en de grondslagen van stabiel bestuur kunnen ondermijnen, in het bijzonder in regio's die al kampen met kwetsbaarheid en conflicten;
95. wijst erop dat klimaatverandering en de aantasting van het milieu dreigingsvermenigvuldigers zijn die ecosysteemdiensten in het gedrang kunnen brengen en kunnen leiden tot schaarste van natuurlijke hulpbronnen, voedseltekorten, een toename van spanningen in internationale betrekkingen en conflicten over natuurlijke hulpbronnen, en klimaat- en milieugebonden rampen, de menselijke veiligheid kunnen beïnvloeden en de huidige kwetsbaarheden kunnen verergeren en kunnen bijdragen aan instabiliteit, onveiligheid en het risico op conflicten, onder meer door het risico op ontheemding en migratie te vergroten;
96. wijst op de noodzaak van meer internationale aandacht voor de milieueffecten van conflicten; vestigt de aandacht op de verwoesting van het milieu door militaire aanvallen en operaties overal ter wereld en dringt aan op stopzetting van deze activiteiten in overeenstemming met het internationaal recht; wijst erop dat aanhoudende conflicten, naast de onmiddellijke vernietiging en het verlies van mensenlevens, ecosystemen ontwrichten, natuurlijke hulpbronnen uitputten, het milieu verontreinigen en de gezondheid van onze planeet voor toekomstige generaties in

gevaar brengen, terwijl ze de inspanningen voor klimaatmitigatie en -adaptatie ondermijnen; is van mening dat entiteiten die door het Internationaal Gerechtshof verantwoordelijk worden gehouden voor conflicten ook verantwoordelijk moeten worden gehouden voor de klimaat- en milieukosten van oorlog en bezetting en de wederopbouw na conflicten;

97. benadrukt dat de voortdurende afhankelijkheid van fossiele brandstoffen een zwakke plek vormt die, wanneer zij wordt ingezet als oorlogswapen, verstoringen van belangrijke infrastructuur en schokken in de energie- en brandstofprijzen tot gevolg kan hebben, zoals de actuele geopolitieke situatie laat zien;
98. merkt op dat het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen de beste manier is om de inflatiedruk te verlichten, en dat dit bovendien een veiligheidsmaatregel is;
99. beklemtoont dat de geleidelijke afschaffing van fossiele brandstoffen niet alleen moet worden beschouwd als een ecologische noodzaak, maar ook als een strategie voor vrede en veiligheid op de lange termijn die de kwetsbaarheid voor geopolitieke risico's, schommelingen in de energieprijzen en conflicten in verband met de controle over fossiele hulpbronnen kan verminderen;
100. erkent dat de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de aanhoudende conflicten in het Midden-Oosten pijnlijk duidelijk hebben gemaakt hoe strategisch kwetsbaar de EU en haar burgers zijn als gevolg van hun afhankelijkheid van fossiele brandstoffen voor energie; benadrukt met name de meest recente UNEP-rapporten over de schrikbarende omvang van de milieuschade als gevolg van de conflicten in Oekraïne²⁶ en Gaza²⁷; herinnert bovendien aan het rapport van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek over de milieuschade die wordt veroorzaakt door de aanhoudende aanvalsoorlog van Rusland in Oekraïne²⁸; benadrukt dat de systematische aanvallen op energie-infrastructuur in Oekraïne catastrofale gevolgen hebben gehad voor de burgerbevolking, en dat deze realiteit, vanuit een oogpunt van de bescherming van kritieke infrastructuur, als input moet dienen voor de aanpak van de EU ten aanzien van veerkracht op energiegebied;
101. wijst erop dat versterkte klimaatdiplomatie in het kader van het UNFCCC van cruciaal belang is om het multilateralisme te helpen bekrachtigen, met name tegen de achtergrond van toenemende geopolitieke spanningen en het afnemende vertrouwen in mondiale samenwerking;

Inspanningen in alle sectoren

102. benadrukt dat alle sectoren moeten bijdragen aan de vermindering van de broeikasgasuitstoot en aan de verwezenlijking van klimaatneutraliteit in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs;
103. herinnert eraan dat methaan in de eerste twintig jaar in de atmosfeer meer dan

²⁶ Milieuprogramma van de VN, "The Environmental Impact of the Conflict in Ukraine: A Preliminary Review", 14 oktober 2022.

²⁷ Milieuprogramma van de VN, "The Environmental Impact of the Conflict in Gaza: Preliminary Assessment of Environmental Impacts", 18 juni 2024.

²⁸ Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek, "Status of Environment and Climate in Ukraine", 2025.

tachtig keer het opwarmingsvermogen van koolstofdioxide heeft; is verheugd dat bijna 160 landen het mondiale methaanpact hebben ondertekend en dringt er bij de EU-lidstaten die het pact nog niet hebben ondertekend op aan dit alsnog te doen; dringt aan op een gekwantificeerde, wetenschappelijk onderbouwde beoordeling van de geboekte vooruitgang sinds de aanneming van dat pact tijdens de COP26; roept alle partijen ertoe op om in hun NDC's ook specifieke streefdoelen op te nemen voor het terugdringen van de methaanemissies; verzoekt de Commissie haar inspanningen in het kader van het mondiale methaanpact voort te zetten en de routekaart voor partnerschappen voor de terugdringing van de methaanemissies verder uit te voeren; benadrukt de doeltreffendheid van initiatieven van kopersverenigingen zoals de FMC bij het verminderen van schadelijke uitstoot; dringt er daarom op aan dat de EU het voortouw neemt bij de oprichting van een "kopersvereniging" voor methaanreductie, naar het voorbeeld van de FMC, om de wereldwijde vermindering van methaan te versnellen;

104. beklemtoont dat het terugdringen van de methaanemissies bij olie- en gasactiviteiten een van de snelste, meest kosteneffectieve en direct beschikbare manieren is om de broeikasgasuitstoot te verminderen; benadrukt nogmaals het belang van het terugdringen van de methaanemissies in de toeleveringsketens van fossiele brandstoffen wereldwijd bij de transitie naar schone energiesystemen, teneinde tegen 2030 een wereldwijde vermindering van de methaanemissies met 75 % te realiseren, zoals vastgelegd in het "Net-Zero Emissions by 2050"-scenario van het Internationaal Energieagentschap (IEA); herinnert eraan dat Verordening (EU) 2024/1787 inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector de transparantie inzake de invoer van methaanemissies bevordert en eerlijke concurrentie met derde landen stimuleert; benadrukt dat eventuele uitvoeringsproblemen dringend moeten worden aangepakt om een doeltreffende en tijdige toepassing van de verordening te waarborgen;
105. merkt op dat de landbouwsector in 2020 goed was voor 10 tot 12 % van de antropogene emissies wereldwijd, en voor 11 % van de totale EU-emissies; erkent dat het potentieel voor het verminderen van broeikasgasuitstoot in de landbouwsector en de agrovoedingsindustrie aanzienlijk is; wijst erop dat landbouwers en de landbouwsector bijzonder kwetsbaar zijn voor klimaatverandering en dat klimaatverandering wereldwijd een grote bedreiging vormt voor de voedselzekerheid; wijst erop dat bij beleid ter vermindering van de uitstoot in de landbouwsector alles in het werk moet worden gesteld om de voedselzekerheid te waarborgen; wijst erop dat een beleidskader moet worden ingevoerd dat duurzame landbouwmethoden stimuleert en landbouwers, met name kleinschalige landbouwers, ondersteunt bij de overgang naar veerkrachtige praktijken en landbouwers beloont die mitigatie-inspanningen ondersteunen en de biodiversiteit beschermen; benadrukt de milieuvoordelen van het vernatten van drooggelegde veengebieden en andere maatregelen die de biodiversiteit, bodemgezondheid en waterkwaliteit op landbouwbedrijven bevorderen en tegelijkertijd bijdragen aan klimaatmitigatie en -adaptatie;
106. onderstreept het potentieel van uitstootvermindering door voedselverspilling aan te pakken; dringt erop aan het op de COP30 gelanceerde baanbrekende initiatief tegen voedselverspilling te bevorderen; erkent dat het voorkomen van voedselverspilling in alle sectoren van de economie een van de meest kostenefficiënte en onmiddellijk effectieve mitigatieoplossingen is;
107. neemt kennis van de toenemende wetenschappelijke en politieke aandacht voor benaderingen van klimaatengineering, waaronder methoden zoals verandering van de zonnestraling, die tot doel hebben het klimaatsysteem van de aarde kunstmatig te

veranderen door middel van technieken zoals stratosferische aerosolinjectie; wijst erop dat dergelijke benaderingen de onderliggende oorzaken van de klimaatverandering, zoals de broeikasgasuitstoot, niet aanpakken en dat de potentiële gevolgen ervan zeer onzeker blijven en ernstige risico's voor de milieu-integriteit, de mensenrechten en de mondiale geopolitieke stabiliteit meebrengen; beklemtoont dat, bij gebrek aan degelijk wetenschappelijk bewijs met betrekking tot veiligheid, doeltreffendheid en governance, het nastreven van klimaatengineering gebaseerd moet zijn op het voorzorgsbeginsel; herinnert aan de in december 2024 gepubliceerde aanbevelingen van de Groep van wetenschappelijk hoofdadvisers van de Commissie; verzoekt de Commissie een proactieve rol te spelen bij de onderhandelingen over een mondiaal bestuurskader voor verandering van de zonnestraling, gebaseerd op het duidelijke standpunt dat deze technologie niet mag worden toegepast, en de capaciteit van de EU te versterken om elke niet-aangegeven toepassing van verandering van de zonnestraling op te sporen en te kwantificeren; verzoekt de Commissie en de lidstaten voorts verantwoord wetenschappelijk onderzoek en een integrale internationale beoordeling van de effecten en gevolgen van deze technologie te ondersteunen, waarbij moet worden gewaarborgd dat eventuele overheidsfinanciering voor onderzoek naar verandering van de zonnestraling een aanvulling vormt op, en niet in de plaats komt van, overheidsfinanciering voor onderzoek naar adaptatie en mitigatie;

108. stelt met bezorgdheid vast dat de vervoerssector de enige sector is waarin de uitstoot sinds 1990 op EU-niveau is toegenomen en dat een sterkere vermindering noodzakelijk is om de klimaatdoelstellingen van de EU te halen; wijst op het belang van verdere maatregelen ter ondersteuning van de elektrificatie van het wegvervoer, naast de uitbreiding van het spoorvervoer, als een manier om de uitstoot van het wegvervoer te verminderen, en in combinatie met verdere maatregelen ter ondersteuning van de modal shift, intermodaal vervoer en openbaar vervoer in het algemeen; is bezorgd over het feit dat uit het beoordelingsverslag van de nationale energie- en klimaatplannen van de Commissie uit 2025 blijkt dat sommige lidstaten nog steeds steunregelingen hebben voor voertuigen die op fossiele brandstoffen rijden en verzoekt deze lidstaten om deze regelingen geleidelijk af te schaffen; merkt met bezorgdheid op dat de uitstoot van de internationale luchtvaart en het zeevervoer in de EU naar verwachting zal blijven stijgen;
109. wijst erop dat de luchtvaartsector moet worden afgestemd op de mondiale klimaatdoelstellingen, met name de doelstelling van het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5 °C van de Overeenkomst van Parijs; is bezorgd over de geringe vooruitgang die de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie heeft geboekt bij de aanpak van de uitstoot van de internationale luchtvaart; meent dat het ambitieniveau van de regeling van de Commissie voor koolstofcompensatie en -reductie voor de internationale luchtvaart (Corsia) moet worden verhoogd om in overeenstemming te worden gebracht met het traject van 1,5 °C;
110. is verheugd over het akkoord dat tijdens de 83e zitting van de Commissie voor de bescherming van het mariene milieu (MEPC 83) van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) van april 2025 is bereikt, waarbij voor het eerst een wereldwijd koolstofbeprijzingsmechanisme voor de internationale scheepvaart is vastgesteld in de vorm van het IMO Net-Zero-kader, dat een norm voor de broeikasgassen van brandstof combineert met een beprijzings- en beloningsmechanisme; betreurt het echter ten zeerste dat het IMO Net-Zero-kader tijdens de buitengewone MEPC-zitting in oktober 2025 niet formeel werd aangenomen; roept de EU-lidstaten op om onverwijld aan te dringen op de goedkeuring van het kader, en benadrukt tegelijkertijd dat het kader op

zichzelf waarschijnlijk niet voldoende zal zijn om de internationale scheepvaart in lijn te brengen met het traject van 1,5 °C; wijst in dit verband op de rol van het EU-ETS;

111. verzoekt de Commissie nogmaals toe te zien op de sociale rechtvaardigheid van maatregelen voor het koolstofvrij maken van het vervoer, onder meer door de uitstoot van superjachten, privéjets en zakenvliegtuigen op te nemen in het klimaatbeleid van de EU; herhaalt voorts zijn verzoek aan alle partijen, met inbegrip van de EU-lidstaten, om maatregelen te nemen om het gebruik van privéjets te ontmoedigen; wijst op de onevenredige klimaateffecten van privéjets, die per passagier tot 14 keer meer vervuילend zijn dan commerciële vluchten; benadrukt hoe belangrijk het is het goede voorbeeld te geven en dringt er bij alle deelnemers aan de COP31 — met inbegrip van de EU-instellingen — op aan af te zien van het gebruik van privéjets en te kiezen voor de minst vervuïlende vervoersoptie om hun bestemming te bereiken²⁹;
112. is ingenomen met het feit dat volgens de Wereldbank haast 30 % van de wereldwijde emissies nu door koolstofbeprijzing wordt gedekt³⁰; betreurt niettemin dat zowel de dekking als de gemiddelde prijsniveaus veel te laag blijven om de temperatuurdoelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te halen;
113. benadrukt de doeltreffendheid van het EU-ETS als klimaatmaatregel die koplopers van de groene transitie eveneens investeringszekerheid biedt, hetgeen het mondiale concurrentievermogen van de EU ten goede komt; verzoekt de Commissie andere partijen verder aan te moedigen koolstofbeprijzingsmechanismen in te voeren of te verbeteren en ze daarbij te ondersteunen, en verbanden en andere vormen van samenwerking met bestaande koolstofbeprijzingsmechanismen in niet-EU-landen te onderzoeken; verzoekt de Commissie er in dit verband voor te zorgen dat koppelingen tussen de EU-ETS-regeling en andere koolstofbeprijzingsregelingen extra en permanente mitigatiebijdragen blijven opleveren en de verbintenissen van de EU op het gebied van de binnenlandse broeikasgasuitstoot niet ondermijnen;
114. wijst erop dat in de algemene inventarisatie wordt gewezen op het belang van de overgang naar een duurzame levenswijze en duurzame consumptie- en productiepatronen, onder meer door middel van een grotere circulaire economie; wijst erop dat de inspanningen om de circulaire economie van de EU te ontwikkelen en te verbeteren, moeten worden opgevoerd;
115. beklemtoont dat de gevolgen van de textielsector op het klimaat en het milieu aangepakt moeten worden, aangezien de sector verantwoordelijk is voor ongeveer 8 tot 10 % van de wereldwijde broeikasgasemissies en een aanzienlijk verbruik van hulpbronnen, met name water en energie; herhaalt dat de textielindustrie een belangrijke rol moet spelen in de overgang naar een circulaire economie en uitdagingen moet aanpakken op het gebied van afvalpreventie, afvalbeheer, het afwerpen van microplastics, watergebruik, overproductie, ultrafast- en fast-fashionpraktijken, de algemene duurzaamheid en niet-giftigheid van het productieproces en de recyclebaarheid in de textielsector; benadrukt in dit verband het belang van de recente wijziging van de EU-kaderrichtlijn

²⁹ Resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2024 over de VN-klimaatconferentie 2024 in Bakoe, Azerbeidzjan (COP29), (PB C, C/2025/808 van 11.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/808/oj>).

³⁰ Wereldbank, “State and Trends of Carbon Pricing 2026”, Wereldbank, Washington D.C., mei 2026.

afvalstoffen³¹; wijst erop dat de mensenrechtennormen in de hele textielwaardeketen dringend moeten worden verbeterd;

116. wijst op de gevolgen van de klimaatverandering voor de toeristische sector, als contribuant alsook als kwetsbare sector, en de noodzaak dat bestemmingen zich aanpassen aan klimaatrisico's en klimaatveerkrachtig toerisme ontwikkelen; dringt aan op de bevordering van een verschuiving naar duurzamer toerisme, met milieubewuste en koolstofarme praktijken;
117. onderstreept dat een transitie naar een koolstofarme economie innovatie kan stimuleren, de opkomst van nieuwe industriële ecosystemen kan bevorderen, afhankelijkheden kan verminderen, kan zorgen voor hoogwaardige banen, en langdurige duurzame groei in de gehele EU kan ondersteunen; benadrukt dat klimaatambitie gepaard moet gaan met maatregelen ter ondersteuning van de groene transitie en het concurrentievermogen van de industrie; dringt aan op krachtige en gerichte maatregelen om het risico van koolstoflekkage en oneerlijke wereldwijde concurrentie te voorkomen; dringt er bovendien op aan dat er een werkbare, met de WTO verenigbare exportoplossing wordt gevonden om het risico van koolstoflekkage aan te pakken voor goederen die onder het EU-mechanisme voor koolstofgrenscorrectie vallen en vanuit de EU naar niet-EU-landen worden uitgevoerd, zodat wereldwijd een gelijk speelveld wordt gewaarborgd; roept de partijen op om strenge bepalingen inzake transparantie en verantwoordingsplicht in te voeren om dit risico aan te pakken;
118. uit zijn bezorgdheid over de stijgende vraag naar energie voor datacentra en digitale infrastructuur, en de daarmee samenhangende broeikasgasuitstoot, die het gevolg is van versnelde digitalisering, het gebruik van artificiële intelligentie (AI) en de groeiende behoeften op het gebied van gegevensopslag en -verwerking; benadrukt dat, indien er geen regelgevende maatregelen worden genomen, het risico bestaat dat de positieve effecten van efficiëntiewinst en de toepassing van schone energie niet voldoende zullen zijn om de absolute groei van het elektriciteitsverbruik te compenseren, een scenario dat voor een aantal lidstaten wordt voorspeld;

Klimaatverandering en gender

119. erkent de onevenredige gevolgen van klimaatverandering voor vrouwen en meisjes, aangezien klimaatverandering genderongelijkheden vergroot en unieke bedreigingen tot gevolg heeft voor de middelen van bestaan, de gezondheid en de veiligheid van vrouwen en meisjes; onderstreept het belang van de vergaring van kennis over en de systematische analyse van deze gedifferentieerde gevolgen;
120. benadrukt het belang van genderperspectieven en inclusieve benaderingen in het UNFCCC-proces, met inbegrip van het werkprogramma voor een rechtvaardige transitie;
121. herhaalt dat het aanpassingsvermogen en de kwetsbaarheid per geslacht, leeftijd, vaardigheid, ras en beroep verschillen; verzoekt derhalve alle partijen in hun nationale adaptatieplannen, adaptatiemededelingen en NDC's de behoeften van kwetsbare

³¹ Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>).

- bevolkingsgroepen te beoordelen, daarop in te spelen en er prioriteit aan te geven;
122. benadrukt dat een volledige, zinvolle en gelijkwaardige participatie van vrouwen en meisjes in de besluitvorming moet worden gewaarborgd; benadrukt het belang van gendergelijkheid als transversaal thema in alle klimaatinterventies en van een genderresponsieve benadering van klimaatbeleid, waarin de mogelijke gevolgen van beslissingen voor vrouwen en mannen, jongens en meisjes in acht worden genomen;
 123. is ingenomen met het genderactieplan van Belém voor de periode 2026-2034 en het nieuwe bijbehorende kader voor genderresponsief klimaatbeleid, en dringt er bij alle partijen op aan concrete maatregelen te nemen om de verbintenissen in dit kader na te komen; dringt er bij de lidstaten en de Commissie op aan dat zij meer inspanningen leveren om de doelstellingen van het EU-genderactieplan III te verwezenlijken;
 124. herhaalt het belang van een grotere deelname van vrouwen aan de besluitvorming in de context van klimaatdiplomatie, waaronder in COP-delegaties en leiderschap op alle niveaus van klimaatactie; verzoekt alle partijen te streven naar genderpariteit in hun delegaties en op alle niveaus van de besluitvorming en onderhandelingen over de klimaatverandering; dringt er bij alle partijen op aan een nationaal contactpunt voor gender en klimaatverandering aan te wijzen en de bijbehorende middelen, opleiding en ondersteuning uit te breiden, ook binnen de EU;

Belangenconflicten, transparantie en integriteit

125. dringt er bij het UNFCCC en de partijen op aan om het voortouw te nemen bij het voorstellen van een ambitieus, transparant kader voor verantwoordingsplicht ter bescherming van de werkzaamheden van het UNFCCC tegen ongepaste beïnvloeding, op basis van het model dat is opgenomen in de Kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de bestrijding van tabaksgebruik met betrekking tot de tabaksindustrie; prijst de vorderingen die de Commissie op dit terrein heeft gemaakt — zo heeft ze tijdens de COP29 en COP30 geen toegangspassen verstrekt aan lobbyisten voor fossiele brandstoffen — en verzoekt haar deze aanpak tijdens COP31 wederom toe te passen; roept de lidstaten op dit voorbeeld te volgen en geen lobbyisten voor fossiele brandstoffen of lobbyisten van brancheorganisaties die de fossielebrandstofindustrie vertegenwoordigen, deel te laten uitmaken van hun nationale delegaties voor COP31;
126. is ingenomen met het feit dat tijdens de COP30 voor het eerst van alle niet-gouvernementele deelnemers werd verwacht dat ze openbaar maakten wie hun deelname financierde en dat ze bevestigden dat hun individuele doelstellingen in overeenstemming waren met die van het UNFCCC; betreurt echter dat deze vereiste niet gold voor niet-gouvernementele deelnemers met een toegangspas van de overheid;
127. is bezorgd over de toenemende verspreiding van mis- en desinformatie over het klimaat, onder meer door overheidsactoren, en dringt er bij alle regeringen op aan dit met spoed aan te pakken, gezien de bedreiging die dit vormt voor zowel zinvolle klimaatactie als de democratie; benadrukt het belang van toegang tot wetenschappelijk onderbouwde informatie en de bescherming van onafhankelijke media; wijst op het belang van de werkzaamheden van de IPCC om gedegen wetenschappelijke adviezen en gegevens te verstrekken; verzoekt het UNFCCC de inspanningen ter bestrijding van desinformatie over het klimaat op te voeren; verzoekt de EU zich aan te sluiten bij het wereldwijde initiatief voor informatie-integriteit over klimaatverandering om desinformatie over het

klimaat te bestrijden; roept de partijen op de financiering voor de IPCC en het UNFCCC te verhogen zodat desinformatie en misinformatie over het klimaat kunnen worden aangepakt;

Deelname van belanghebbenden aan de COP31

128. herinnert eraan dat het belangrijk is om alle partijen en belanghebbenden, in een geest van oprechte samenwerking, volledig te betrekken bij het besluitvormingsproces in het kader van het UNFCCC en beseft dat het, met het oog op verantwoordingsplicht en transparantie, van essentieel belang is de ruimte voor het maatschappelijk middenveld en actoren op lokaal en regionaal niveau te beschermen om te werken en deel te nemen aan klimaatgovernance; erkent dat er veel belemmeringen zijn voor de deelname van maatschappelijke organisaties aan COP's; wijst erop dat het maatschappelijk middenveld en lokale en regionale actoren een cruciale rol spelen bij het bevorderen van de uitvoering van NDC's door ervoor te zorgen dat de acties doeltreffend zijn, lokaal zijn toegesneden en op de behoeften van de gemeenschap inspelen;
129. verzoekt het voorzitterschap van de COP31 en de toekomstige voorzitterschappen meer te doen om de deelname van ontwikkelingslanden en afgevaardigden van de MOL's mogelijk te maken en hiervoor extra middelen uit te trekken; moedigt de partijen aan om jongeren in hun delegaties op te nemen om ervoor te zorgen dat de toekomstige generaties een actieve rol spelen bij het vormgeven van beslissingen die van invloed zijn op hun toekomst; is ingenomen met de totstandbrenging van de rol van jonge klimaatkampioenen tijdens de COP28 als een stap in de richting van de sterkere inclusie van jongeren in het UNFCCC-proces; dringt erop aan dat de COP31 de zinvolle participatie van kinderen en jongeren institutionaliseert, onder meer door middel van gestructureerde dialoogmechanismen en officiële vertegenwoordiging; vraagt dat er bij COP's meer gebruik wordt gemaakt van virtuele platforms met het oog op een grotere inclusiviteit en deelname van afgevaardigden en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld wereldwijd;
130. veroordeelt het steeds repressievere optreden van de Turkse regering tegen het maatschappelijk middenveld — met name milieurechtenverdedigers en vreedzame demonstranten, inclusief de recente aanval op de lhbtq+-gemeenschap — in de aanloop naar zowel de NAVO-top in juli als COP31, in de vorm van willekeurige arrestaties, strafrechtelijke vervolgingen, mishandeling, en beperkingen op de vrijheid van vergadering en meningsuiting; herinnert de regering van Turkije aan haar verplichtingen, als gastheer van COP31, om de deelname en bescherming van het maatschappelijk middenveld te waarborgen;
131. eist, net als tijdens eerdere COP's, dat de organisatoren van alle toekomstige COP's ervoor zorgen dat mensenrechten, fundamentele vrijheden, volledige en onbeperkte participatie van burgers en maatschappelijke organisaties, en billijke toegang tot deze en toekomstige COP's volledig worden vastgelegd en gewaarborgd in alle overeenkomsten met het gastland, en dringt erop die zo spoedig mogelijk na de ondertekening openbaar te maken; herhaalt zijn oproep aan het secretariaat van het UNFCCC om mensenrechtencriteria te ontwikkelen waartoe de landen waar de toekomstige COP's zullen plaatsvinden, zich in het kader van de gastlandovereenkomst moeten verbinden, en dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan het voortouw te nemen in dit

proces³²;

Concurrentievermogen en industrie

132. is van mening dat EU-bedrijven toonaangevend zijn op het gebied van technologieën voor klimaatadaptatie en wereldwijd een belangrijke rol te vervullen hebben bij het leveren van diensten, producten en technologieën op het gebied van klimaatadaptatie;
133. dringt aan op een betere toegang tot publieke en particuliere financiering voor industrieën en bedrijven in de EU, met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), om hun activiteiten koolstofarm te maken in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs en de energietransitie voort te zetten, en tegelijkertijd hun concurrentievermogen te versterken;
134. erkent de essentiële rol van kmo's en kleine midcapondernemingen in de digitale en groene transitie, gezien hun innovatievermogen en baanbrekende technologische oplossingen op mondiaal niveau; benadrukt de noodzaak van hoogopgeleide, toekomstbestendige arbeidskrachten en van adequate opleidingsprogramma's die deze bedrijven in staat stellen dergelijk talent aan te trekken en te behouden; onderstreept hun behoefte aan voorspelbare regels en betere toegang tot financiering;
135. steunt de instelling van het mechanisme voor een rechtvaardige transitie op mondiaal niveau, zoals vastgelegd in de Verklaring van Belém, teneinde industrieën, werknemers en gemeenschappen te beschermen in landen die moeite hebben met de overgang naar schone, duurzame en betaalbare energiebronnen en met het ontwikkelen van een klimaatbestendige toekomst; wijst erop dat moet worden vastgesteld hoe het mechanisme voor een rechtvaardige transitie tot stand moet worden gebracht, hoe het moet functioneren en wie er op mondiaal niveau de begunstigden zouden zijn;
136. benadrukt de noodzaak van wereldwijde coördinatie met en steun aan de MLO's en kleine eilandstaten in ontwikkeling om klimaatneutraliteit te bereiken en capaciteit op te bouwen door middel van grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van beleidsvorming en de overdracht van wetenschap en technologie; is van mening dat deze samenwerking moet plaatsvinden met volledige inachtneming van de beginselen van energie-efficiëntie en technologieneutraliteit;
137. benadrukt dat voor het waarborgen van een inclusieve en sociaal rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit uiterlijk in 2050 beleid is vereist dat praktisch, kosteneffectief en haalbaar is, waarin prioriteit wordt verleend aan de snelst opschaalbare emissiereducties waarmee de steun van het publiek, het concurrentievermogen van de industrie en de economische veerkracht behouden kunnen blijven, en dat moet zorgen voor een voorsprong als pionier op het gebied van schone technologieën en duurzame industrieën;
138. is van mening dat de doelstelling van de EU om uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit te bereiken en tegelijkertijd haar concurrentievermogen te versterken, alleen kan worden verwezenlijkt door middel van een ingrijpende en geleidelijke industriële transformatie; benadrukt dat investeringen in industriële waardeketens voor in de EU ontwikkelde, betaalbare nettonultechnologieën, grondstoffen, innovatie, vaardigheden en

³² VN-klimaatconferentie van 21 november 2023 in Dubai, Verenigde Arabische Emiraten (COP28).

infrastructuur binnen de EU van essentieel belang zijn om een dergelijke transformatie te ondersteunen en de strategische autonomie van de EU te vergroten; benadrukt dat door de overheid gesteunde technologieën een geloofwaardig traject moeten laten zien dat binnen een realistische termijn leidt tot aanzienlijke kostenverlagingen op grote schaal; benadrukt het belang van digitale technologieën bij het ondersteunen van de industriële transformatie;

139. benadrukt de belangrijke rol die het afvangen, gebruiken en opslaan van koolstof kan spelen als aanvullend instrument bij het koolstofarm maken van moeilijk te beperken industriële emissies in sectoren die niet in aanzienlijke mate op elektrificatie kunnen vertrouwen; benadrukt tevens de belangrijke rol van koolstofarme producten, waaronder koolstofarme waterstof; benadrukt dat deze moeten worden ingezet wanneer ze tot aanzienlijke emissiereducties leiden;
140. kijkt uit naar vruchtbare discussies tijdens de COP31 over de beste manier om op mondiaal niveau te zorgen voor stabiele en duurzame toeleveringsketens van kritieke mineralen;

Energie

141. neemt kennis van het door de Commissie geleide initiatief “Electrify Now”, dat op 23 juni 2026 van start is gegaan; is van mening dat elektrificatie een sleutelrol kan spelen bij het ondersteunen van de uitvoering van het klimaatbeleid, de economische groei en de energiezekerheid; dringt er bij alle partijen op aan hun inspanningen op dit gebied te versnellen;
142. verwelkomt de vaststelling van het EU-actieplan voor elektrificatie en verzoekt de Commissie een voorstel te doen voor een ambitieus EU-breed elektrificatiestreefcijfer, naast ambitieuze EU-streefcijfers voor hernieuwbare energie en energie-efficiëntie;
143. steunt de “Global Energy Storage and Grids Pledge” om de energieopslag tegen 2030 te verzesvoudigen tot 1 500 GW, zoals onderschreven tijdens de COP29, onder meer door de G7-landen, en gepromoot door het IEA, teneinde het ontwikkelingstempo van hernieuwbare energiebronnen te versnellen; hiervoor is een betere integratie nodig van grote hoeveelheden variabele hernieuwbare energie en de opslag van hernieuwbare energie om overschotten op te vangen, om aan de vraag te kunnen voldoen; erkent dat deze uitbreiding van de opslagcapaciteit noodzakelijk is voor de stabiliteit van het net, om een betrouwbare elektriciteitsvoorziening te waarborgen en om een snellere elektrificatie van het vervoer, de verwarming en de industrie mogelijk te maken; benadrukt de rol van overheidsinstanties bij de coördinatie en planning van de uitbouw van het elektriciteitsnet en roept alle deelnemers aan de COP31 op zich in te zetten voor een snelle uitbouw van de infrastructuur wereldwijd;
144. erkent de rol van kernenergie bij het bereiken van wereldwijde koolstofneutraliteit voor die landen die ervoor kiezen om kernenergie in hun energiemix op te nemen; neemt met belangstelling kennis van de verklaring om de mondiale kernenergiecapaciteit tegen 2050 te verdrievoudigen, die werd gelanceerd op COP28 en is ondertekend door 38 landen, waaronder 14 EU-lidstaten en Oekraïne;
145. bevestigt nogmaals dat de EU zich inzet voor het bevorderen van het klimaat- en energiebeleid, waarbij de doelstellingen op het gebied van concurrentievermogen en energiezekerheid worden versterkt en het besluit van de lidstaten om hun eigen

energiemix vast te stellen, wordt geëerbiedigd;

146. benadrukt dat het belangrijk is fossiele brandstoffen zo spoedig mogelijk uit te faseren, waarbij wordt erkend dat sommige sectoren waar de uitstoot moeilijk te beperken is, op korte tot middellange termijn nog niet in aanzienlijke mate op elektrificatie kunnen vertrouwen; erkent dat hun afhankelijkheid van invoer consumenten wereldwijd blootstelt aan sterke prijsschokken en energieonzekerheid; roept alle COP-partijen op om hun energiesysteem koolstofvrij te maken en nieuwe investeringen te richten op schone, binnenlandse en betaalbare energieproductie en -opwekking, versterking en modernisering van het elektriciteitsnet, slimme elektrificatie en niet-fossiele flexibiliteit en opslag;
147. benadrukt dat het belangrijk is de aanhoudende energiecrisis aan te pakken door middel van gecoördineerde en pragmatische oplossingen die samen met internationale partners worden ontwikkeld, om te zorgen voor stabiele en veerkrachtige energievoorzieningsketens; benadrukt dat het belangrijk is de gevolgen van schokken in de energievoorziening en de energiezeekerheid te beperken;
148. herinnert eraan dat de energieprijzen voor EU-burgers en -bedrijven tussen 2021 en 2024 extreem hoog waren vanwege de gevolgen voor de energiemarkt van de Russische aanvalsoorlog in Oekraïne; merkt op dat de lidstaten, om de gevolgen van de hoge prijzen te verzachten en de acute crisis in verband met de kosten van levensonderhoud aan te pakken, een aantal tijdelijke crisismaatregelen hebben genomen, wat heeft geleid tot een stijging van de subsidies voor fossiele brandstoffen (met 18 %) die de lidstaten in deze periode hebben verstrekt; is in dit verband van mening dat elektrificatie een positieve rol kan spelen bij het verminderen van deze kwetsbaarheid, doordat hierdoor eigen energie op grotere schaal in de economie kan worden benut, mits dit gepaard gaat met investeringen in de uitbouw van het elektriciteitsnet, flexibiliteit en energie-efficiëntie; is bovendien van mening dat dit uiteindelijk de economische groei kan stimuleren, de energiezeekerheid kan versterken en de uitstoot kan verminderen; dringt er bij de Commissie op aan haar stappenplan te presenteren om de subsidies voor fossiele brandstoffen verder te verminderen en geleidelijk af te bouwen;

Onderzoek en ontwikkeling

149. benadrukt de rol die ruimtevaarttechnologie speelt bij het vergemakkelijken van de wetenschappelijke waarneming en de verzameling van klimaatgerelateerde gegevens; erkent in dit verband de bijdrage van het Copernicus-programma en het EU-kenniscentrum voor aardobservatie;
150. benadrukt de sleutelrol van AI en digitale technologieën bij het verbeteren van de analyse van klimaatgegevens, het vergroten van de flexibiliteit en efficiëntie van energiesystemen en het mogelijk maken van realtime monitoring van broeikasgasemissies, waaronder methaan, via satelliet; neemt nota van de strategische routekaart van de EU voor digitalisering en AI in de energiesector;
151. ondersteunt de rol die het Horizon Europa-programma en de bijbehorende partnerschappen spelen bij het stimuleren van publiek-private samenwerking op weg naar klimaatneutraliteit, waarbij wordt gezorgd voor duurzame, toegankelijke en betaalbare innovatie met het oog op het vergroten van het concurrentievermogen van de economieën van alle EU-landen;

De rol van het Europees Parlement bij de COP31

152. is van mening dat het Parlement deel moet uitmaken van de EU-delegatie op de COP31, aangezien het zijn goedkeuring moet hechten aan internationale overeenkomsten en, dat het als een van de medewetgevers van de EU, een centrale rol speelt bij de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs binnen de EU; verwacht dan ook aanwezig te mogen zijn bij de coördinatiebijeenkomsten van de EU op de COP31 in Antalya en tijdig inzage te krijgen in alle voorbereidende documenten; verbindt zich ertoe onafhankelijk en zonder belangenconflicten te handelen;

◦

◦ ◦

153. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten en het secretariaat van het Raamverdrag van de VN inzake klimaatverandering, met het verzoek deze resolutie eveneens te doen toekomen aan alle niet-EU-partijen bij het Raamverdrag van de VN inzake klimaatverandering.